

JAVA-BODE

NIJUEWS-
HANDELS-
EN

ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIË.

A. 1856.

Woensdag 10 September.

N. 73.

Prijs per half jaar voor de Nederlanders...
Buitenland... 17,50.
De bezending geschiedt vooruit. — Brieven franco.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaterdag van elke week, voor een half jaar.

De prijs der Advertentie is ZESTIG duiten voor de vierde...
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG...
Advertentie kunnen worden aangenomen tot elf uur 's avonds.

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk bevel, op den 2den Juli 1856, no. 88, is de heer M. G. Smit, lid in den raad van Nederlandsch-Indië, het hooft van zijne aanspraak op pensioen, op het daartoe door hem gedaan verzoek, met een lasten-brief van den 16den Augustus 1856, diens dienst omtrent, onder de titel van 'voet de van en gewijzigde diensten door hem aan den lande bewezen,'...

Door Jan Smits, lid bij de weeskamer te Batavia, Johanna Wilhelmina Smits, geboren van Neukirchen genaamd Nijssenheim, en Andriëtte Geheffrode Hartman, lid bij het college van hoedelmeesteren te Batavia, is bij rekest van 20 Augustus 1856, aan den Gouverneur-Generaal het verzoek gedaan dat van den voor der beide overgeleden, genaamd Jan Carol Smits, op aanzoek van den lastengenoemde, worde vergoed, bij zijnen geslachtsnaam dien te redden van 'de overgeleden Hartman, en zijn uitdienen te maken van 'de overgeleden Hartman Smits,'...

Batavia, De Algemeene Secretaris, VAN DE GRAAF, 9 September 1856.

Getrouwd: E. A. HALEWIJN

E. F. LINNENSCHMIDT VAN LOFFELT.
Barrister (Tonsil) den 30 Augustus 1856.
Eenige Kennisgave.

Verkoopelijk betrekken van ZOOON, J. F. de Stakler, Dinger.

TAYOR (JAPARA) 1 September 1856.

Bevallen van eenen ZOOON, C. F. G. Branninge, Branninge.

HESTER, GONVILLE, den 7 September 1856.

— Om kindje, geboren den 7 Augustus, werd ons heden door den dood ontruk.

— W. VAN GROLL, C. P. G. VAN GROLL, Meangt.

JAPARA 25 Augustus 1856.

VENDUTIE

op Vrijdag den 12 September 1856,

voor het commissiehuys van John Pryce & Co.

van eenen partij beschadigde lijnwaden, meubelchits, 30 kisten beschadigde nilla sigaren No. 3, aardewerk, enz., enz.

Op de Vendutie van Vrijdag den 12den September zullen alsnog worden verkocht:

G. N. 8. 11 kisten 550 1/4 ruwe Calicots.

alhier beschadigd aangebracht per Zwaarder.

(2165) JOHN PRYCE & Co.

Op de Vendutie

op Vrijdag den 12den September 1856 zullen alsnog worden verkocht:

circa 800 picols beschadigde KOFFEL.

(2164) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Dingsdag den 16 September 1856,

voor het Commissiehuys van Abeelen, Dennison & Co.

van Hang-, Tafel- en Kantoorlampen, Meubeldiamant, Lijnwaden, Hemden, Chinese Thee in kleine kistjes, 80 vaatjes prike Boter, 1000 duksten, enz.

(2207)

Vendutie

Woensdag 17 September 1856,

voor het Commissiehuys van Van Slooten, Morgan & Co.

van diverse beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, aardewerk, glaswerk, paarden en rijtuigen, etc.

(2269)

VENDUTIE VAN EEN SCHIP.

De overgroteekenden zullen op Dingsdag den 16 September 1856,

voor het commissiehuys van John Pryce & Co.

van den gesagvoerder John Cutts Bartlett op het Amerikaanse gekoperd en kopervast Schip

CYNTHIA,

groot 373 tonnen, geheel van Eikenhout gebouwd, met dezelfs Inventaris, Masten, Rondhouten, staand en loppend Want, Zeilen, Ankers, Kettingen, Stropen, enz., enz., zooals hetzelfde alhier ter Reede is liggende.

De lijst der Inventaris kan worden bezien bij

ABEELN, DENNISON & Co.

(2191)

Vendutie

Op Vrijdag den 19 September 1856,

wegens vertrek

van eenen netten en 200 goed als nieuwen inboedel bestaande uit Europeesche en inlandesche meubelen, spiegels, Manden en staanlampen, een fraaije Pianino uit de fabriek van Dubray en Selmini te Parijs, een ijeren brandwaarborgkast, een rijtuig, enz., enz., enz.

span, zeer goede rugstoelen, tuigen, diverse kisten, keukens- en stoffgoedschappen, bloemen in potten, enz., enz., enz.

Daags te voren voor een ieder te bezichtigen

Per Aleyone ontvangen:

BILJARTAFELS

compleet met Leijen bladen.

GEER. ROSELIE & Co.

(2201)

OP NIJEUW ONTVANGEN

diverse versche provisien, als: hammen, rookvleesch, rolpens, zalm, ossenhars, saucisse de Bologna, ossentong, leersch, ambrosie, cardijn, garnalen, etc.

afgevoerd door de firma van de heer van der Meer, etc.

schone gelijken, groenten, in blik, deensehe asperges, champignons, cepes, artichaux, truffels, hollandsche, engelsche en fransche zuren, oliven, macaroni, pruuse d'Ente, flesschen peperkoek met spel, zoetsmeltsche limburger en gruyere kaas, waarkarsen versche Samarengsche beschuit in keele en halve trommels, Amerikaanse beschuit, voorts likeuren, musoet, maderas, port-, bourgogne-, champagne- en rijnwijnen, sijne cognac, etc., etc., etc.

Stonds verkoopbaar en gevee op de markt.

geraffineerde satkor, alle soorten van stropen naar verkiezing, banket, bonbons, chocolaad, enz., etc.

(2149)

CHAMA, LAUGIER & ESMIOL.

Oproeping van Creditteuren.

In de Javaasche Courant van den 1sten September 1856, is de debiteuren van de firma van de heer van der Meer, etc.

Door de Agenten der Samarangsche Bankkamer te Pekalongan: van wijlen, Sed. Hassan bin Saich Meluhalo.

Door de weeskamer te Soerabaya: van wijlen Lambert Pierre Comblen, en Martinus van Wonsen.

Van den 4 tot en met den 8 September 1856.

MARINE HOTEL, J. F. van Loosdonk, van Batavia. — N. D. H. van der Meer, van Soerabaya. — H. A. van der Meer, van Lampong. — H. A. Tscholtenberg, van Amboedoe.

JAVA HOTEL, J. J. van der Meer, van Soerabaya. — S. F. van der Meer, van Soerabaya. — S. F. van der Meer, van Soerabaya.

WINE H. H. van der Meer, van Palembang. — C. F. van der Meer, van Palembang. — C. F. van der Meer, van Palembang.

HOTEL DER NEDERLANDER, G. E. van der Meer, van Port Adelaide. — G. E. van der Meer, van Port Adelaide. — G. E. van der Meer, van Port Adelaide.

Advertentien

Getrouwd: J. ROELOFS

met C. H. W. WILHELM

Soerabaya, 28 Julij 1856. (2160)

Advertentien

Getrouwd: J. ROELOFS

met C. H. W. WILHELM

Soerabaya, 28 Julij 1856. (2160)

Advertentien

Getrouwd: J. ROELOFS

met C. H. W. WILHELM

Soerabaya, 28 Julij 1856. (2160)

Advertentien

Getrouwd: J. ROELOFS

met C. H. W. WILHELM

Soerabaya, 28 Julij 1856. (2160)

daen." Hierop maakte hij eene koude buiging en ver- volgde zijnen weg.

De Luines begreep dat, zoo hij nu den tusschen- scijde van de koning verstoed het zoo even voor- gevallene, voorts scheurde hij d'Anore met de heetlij- ste klereuren af en gewasde van den kant der volke, die nu ook op het geheiligd hoofd van zijne majesteit begon te reben, zodat hij zich de dwingelindig en de vongdenschap zijner moeder liet welgevallen. Ein- delijk maakte hij melding van al de bewijzen, die Dea- geant in handen had.

Is het zoo? riep de langeloovige en prikkelbare koning uit met van toorn gloeiende wangen; dan moet ik mij aan die schandelijke boegen onttouwen en moet ik ook vijandig tegen mijne eigene moeder op treden. Breng mij dien Degeant morgen in het ge- heim in mijn cabinet; hij moet mij alles met schrit- turen bewijzen. Tot zoo lang, de Luines! betrugel uw drift en duag den vijand niet uit. Wij moeten met gematigdheid handelen, opdat men ons aldaan reg- vaardig noeme.

Nog op den avond van dienzelfden dag trad de maarschalk d'Anore, toen de duisternis reeds de hiede, o- vers der Seine bedekte, digt in zijnen mantel gehuld,

bij Briffaud in de kamer, die met siddering en bevroed voor een onheil, den alomtegenwoordig gensteling bekeende.

Pelagie zat aan de tafel en las bij het flauwe schijn- zel eener lamp, in een boek.

Ik moet u alleen spreken, seide de maarschalk op barchen toon, terwijl hij naar het meisje wees.

Pelagie verwijderde u! luidde het gebod des ge- vangen bewaarders.

Het jonge meisje kende den maarschalk; zijne van de- delijke gezondheid, legens de Luines was haar niet ver- borgen; angelige vrees bemagigde zich van haar hart; zij legde het oor aan het slenselgaa en luisterde het volgende gesprek af.

Dat is uwe krankzinnige nicht, die den koning het verzoekschrift overgaf.

Gevadige heer! stemelde Briffaud, terwijl zijne knieën knikten.

Hij heet door uwe verraderij, door den heppel- ting mijner bevelen uwen grijzen schedel op het spel gezet.

Zoo waar als er een God is, ik ben uwe vader, en ook mijn kind, in zonder uwe...

De ridder bespekt uwe gestrengheid, ik weet het; hij schijnt haat te gevoelen...

Het meisje is een heppel, op wonderlijke wijze een gedeelte van haar verstand verpligt.

Ik zal, zoo de koning morgen naar Vincennes rijdt,

Toko Rijswijk.

Pas ontvangen van Parijs, haai, tanden, kladders- en tapijtborstels, fijne en andere kammen in soorten, baleinen bendiezeepen, karwaten en de gelijke, en eene grootte partij presentglazen in soorten.

En per maat aangekomene schepen, getuigenbier, merk Remondin, het Leathier, proviën, enz., benevens eenige goed zingende kanarievogels, vogeltjeszaad, peperpeuten met ganzenspielen voor kinderen, en verdurend versche Saman, en beschuit.

VAN GENT & Co.

September 1866.

De ondergeteekende heeft nog te koop een

BILJARD met Leijen Tafel

van H. J. van der Meer te Batavia.

(2166) SAJERS, Harmonie.

Tot Sluiting van Rekening

zullen de ondergeteekenden een restant der gerenommeerde **DAMES BOKSTROKKEN** (Ladies Elastic Merino Shirts) tot voorraad derden (1/2) (1/2) (1/2) opruimen.

(2173) GEBR. ROSELJE & Co.

Ontvangen bij H. J. Leon

eenige Hobbelpaarden met Zadel.

(2200)

TE KOOP Eene hoeveelheid Japansch staaf koper, te bevragen bij **PITCAIRN, SYME & Co.**

TE KOOP Eene uit Europa aangevoerde Italiaansche Goudbest Vloer, goed geconserveerd, met Strijkstok en Kast. Nadere informatie te bekomen bij **H. M. VAN DORP.**

TE KOOP of TE HUUR om met 1 December a. s. te aanvaarden het aangenaam op Kobong Siria gelegen Huis, thans nog bewoond door den heer **H. A. A. Eckardt**, te bevragen bij **VAN RIET & TER GOUW.**

TE HUUR of TE KOOP Een Huis gelegen op het Koningsplein, Noordzijde, thans bewoond door den heer **de Kock van Ledenberg**, te aanvaarden met primo November aanstaande, en te bevragen bij **W. DE VAL.**

Te Huur of te Koop

Een lecht, sterk Gebouw, met bijgebouwen, Stalling en Scheur, gelegen op een der beste standen binnen de stad Batavia, zeer geschikt tot Toko-lokaal of Koopmanhuus. Te bevragen bij **VAN HAREN NOMAN & KOLEF.**

TE HUUR Het **PAKKUIS** met het **BOVENHUIS**, gelegen naast de Toko der Heeren **Dummler & Co.** Te aanvaarden 1 October en te bevragen bij de Heeren **GASPER & Co.**

het zoo schikken, dat de chevalier achterblijft; hij heeft dan tijd tot een bezoek. Uw dochter moet hem dan onder een dringende voorwendsel, als het donker wordt, naar zion te krijgen. Verstaat gij mij? Zij moet.

— Om u te dienen, genadige heer!

— Op een gegeven teken verwijderd gij uw kind uit die vertrek. Gij opent de poort, en er zullen soldaten binnenkomen met een bevel ter inlichtening van de huizen; zij zullen hem binden en blinddoeken. Geen geduld nu mag er gemaakt worden. Gij volgt hen toe aan de Seine. Zij zullen in eene boot stijgen en voortvaren. Dat is alles, hebt gij mij verstaan?

— Volkomen, mijn genadige heer!

— Met uw hoofd en met dat van uw niet staat gij mij borg voor de nauwkeurige uitvoering mijner bevelen en voor uw schuldigen. Nog eens! met uw hoofd, zeg ik. Ik weet de gehoorzaamheid te beloonen; maar wie mijnen bevelen wegstreeft, heeft reden voor mij te sidderen.

Hij ging heen: oogenblikkelijk verliet Pelagie hare plaats en ontstapte in de donkerheid van den Hof. Nadat de maarschalk den toren verlaten had, had de ontzet reeds eenigen tijd in de kamer bezield, klerde zij daarheen terug. Hoewel de angst haar had het zamenpersen, veinsde zij toch eene groote verustheid, derhalve vroeg zij op nieuwsgierigen toon: Wat wilde

TE HUUR Met primo November e. k. een Huis op Noordwijk, thans bewoond door de heer **van Meijman**. Te bevragen bij **B. VAN LEEUWEN & Co.**

TE HUUR Een Locaal geschikt voor zeeke (Zee) degen op Passar Pisang en te aanvaarden op 1 October aanstaande. Te bevragen bij **O. WAITZ, qq.**

TE HUUR met primo October, een Huis op Noordwijk, thans bewoond door den Baron **Melloil van Carnbee**. Adres **VEUGEN.**

TE HUUR tegen 15 dezer een Huis op Noordwijk, Passar Baroe), huurprijs 's maands f 100. Idem een huisje, 's maands f 20. Te bevragen bij de Heeren **J. P. BROUWER of ZECA.**

Bij den ondergeteekende zijn te huur Paarden van Bekassie naar Weltevreden en wel tegen de volgende betaling:

- Een stel van vier paarden met koetsier en tuig f 20,— Voor de terugreis op denzelfden dag zal die betaling verhoogd worden met. • 15,—
- Een span van twee paarden met koetsier en tuig • 15,— Voor de terugreis op denzelfden dag zal die betaling verhoogd worden met. • 10,—

Omgekeerd van Weltevreden naar Batavia op dezelfde voorwaarden.

Men gelieve de bestellingen te doen 24 uren te voren met vooruitbetaling bij den ondergeteekende.

(221) **TJING** Bazar Bekassie, Ommelanden van Batavia.

Loge de Ster in het Oosten. Receptie in den Isten graad, op Donderdag den 11 September 1866, des avonds ten 7½ ure. De 2de Secretaris, **D. JANNETTE WALEN.**

Wordt Verlangd een **OPZIEKER** voor de Kas van den Ponds Gedé en Buitenzorg, tegen eene maandelijksche bezoldiging van vijftig gulden. Adres met franco briefchen aan den heer **C. L. HOUTHUIZEN**, aldaar.

Wordt gevraagd een Gouverneur voor de opvoeding van 3 a 4 kinderen, thans van 5 tot 11 jaren oud, informatie te bekomen bij den Notaris **R. KLEIJN**, te Batavia.

Eene **DAME**, geëgen tot het uder handhaving op zich te nemen, van een kind, die door zinneloosheid tevens verplicht is afwezend te zijn, gelieve zich, met opgave der voorwaarden, te adresseren onder letter A aan den plaatselijken geneesheer van Andioen. (2184)

Een bekwaam **MACHINIST** zag zich gearp, zoo spoedig mogelijk geplaatst, hetzij tot oprigten van eene nieuwe fabriek, dan wel als machinist, kunnende van zijne bekwaamheden de beste bewijzen produceren. Reflecterenden gelieven zich te adresseren met franco brieven, onder letters J. R., bij den heer **J. G. Herklots**, mede-eigenaar en administrateur der stoom rijet pelmolen Boedhi Radja, te Karang Ampel, residentie Cheribon. (2188)

de maarschalk? antwoordde zuchtende de oom, tan wij hij haar niet in het gezigt durfde zien; hij gaf mij eenige bevelen aangaande de gevangenen die hier zijn. Mijn kind! — ging hij voort, en de stem bleef hem bijna in de keel steken. — Gij moet morgen den chevalier schrijven, dat hij ons leggen den ayud bezoekt; ik heb hem iets noodigs te zeggen; gij zult het dan ook gewaag worden. Richt echter den brief zoo in, als ware het uw wensch dat hij hier komt. Ik zal het schrijven zelfs bezorgen. Ga nu naar bed. Pelagie! het is reeds laat.

Toen hij haar omhelde sidderde hij hevig. Hoewel Pelagie het atellig voornemen had, opgevat, Kazel morgen bij tijds te waarschuwen, en alzo den inhoud haars briefs te vernietigen, kon zij toch den geheelen nacht geen oog toedoen.

Toen de oude, griffaud zich alleen bevond, riep hij met beklemmering uit, terwijl hij zijn oog naar boven verheef: Zoo moet ik dan nog op mijn ouden dag een verrader worden en den jongen heer, aan wien mijn arm kind zoo groote verplichtingen heeft, in het verderf lokken. Ja, Pelagie zelve moet er hare reine hand toe leenen. Het is verschrikkelijk! De boozen heerschen en triomferen op deze wereld en de goeden gaan te gronde. Alleen gij, barmhartige God, kunt hier uitkomst geven!

De ondergeteekende heeft de Eer het geëerd publiek te verzoeken, dat hij door aankoop eigenaar is geworden van de wagenmakers atelie van den **Chevalier Tan Adjem**, in de Buiten Nieuwpoortstraat, dat hij den heer **P. B. Fromberg** in zijne zaak heeft genomen om opzigt te houden over de werkzaamheden, en dat onder ZED. te liding alle nieuwe werken, zo mede reparaties zullen geschieden, dat hij in wagenmakers atelie, thans tot een verrijk, het is wat hiertoe behoeftig is, zoo neemt de ondergeteekende de vrijheid zijne beide etablissementen beleeftelijk het publiek aan te bevelen, en hij niet geproefd ten om door een prompt, accuraat en cinstre bediening zich het in hem zoo ruimschoots gestelde vertrouwen waardig te maken.

De aanvang der werkzaamheden zullen rekenen in te zijn gegaan van af 1 Augustus 1866, zallende de prijzen der reparaties niet verhoogd worden maar steeds even billijk zijn als dezelve vroeger bij **Tan Adjem** waren. **BATAVIA, den 6 September 1866** **H. J. REES.**

De ondergeteekende, sedert vijf jaren Huisonderwijzer bij de familie **Wilkins** alhier, en van voldoende getuigschriften voorzien, wenscht zoo spoedig mogelijk naar Nederland terug te keeren, en zoekt gelegenheid, om die reis te doen in gezelschap van eene familie, die hem op reis de zorg voor hare kinderen zou willen toevertrouwen. **Dr. J. K. VAN DER WULP.**

Van af heden zijn door het aanstaand vertrek naar Nederland van den ondergeteekende, de Heeren **B. J. van Eek, G. Co. en Corns, Both**, beide te Sourabaya woonachtig, door de firma's **Paul van Vlissingen en Dudok van Heel en van Vlissingen van Heel**, en **Derosne Guil & Co.**, te Amsterdam, belast met het nemen hunner belangen in Nederland en Indië, zallende laatstgenoemde zich speciaal bezig houden met het ontvangen van bestellingen op Machineriën, en het daarop betrekking hebbende. **CORNs, VAN VLISSINGEN.**

Met onderling goedvinden heeft de heer **J. G. Boek** van af 1 September 1866, opgehouden deelgenoot in onze firma te zijn. **VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.**

Met referre tot bovenstaande advertentie, geven de ondergeteekenden kennis, dat de zaken, door hun op denzelfden voet zullen worden gecontinueerd, onder de firma van **Slooten, Morgan & Co.** **VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.**

Twee Indische families van den deligtsten stand, thans in Nederland verblijvend, bieden zich aan, om ieder een of twee kinderen van in Indië Verblif houdende ouders, met hunne eigen kinderen eene gesoigneerde opvoeding te geven; geldelijk voordeel wordt volstrekt niet beoogd (maar alleen) om ouders die zich helaas van hunne lievelingen scheiden moeten, zoo veel mogelijk waarborgen te geven, dat die kinderen onder een goed opzigt eene Godsdienstige en Maatschappelijke opleiding ontvangen. Informatie zullen door den Notaris Kleijn te Batavia verstrekt worden. **H. M. VAN DORP.**

De Werken en Dagen van **RESIODUS**, vertaald door **H. M. VAN DORP.**

De Noord-Amerikaansche Draper's Patent Inkstand. Deze zoo algemeen gebruikte Inktkoker, ongetwijfeld de voortreffelijkste en doelmatigste voor heete gewesten, wordende door een eenvoudig toestel het uitdrogen der Inkt belet, is thans wederom te bekomen bij **VAN HAREN NOMAN & KOLEF.**

Maar de Bastille was het niet alleen die, naar het leugenachtig woord des maarschalks, den chevalier bedreigde. Hij wilde zijn wederpartijder, wiens overmoed hem reeds zijne magt deed gewelch, naar onschadelijk maken. Zoo ook later bleef de onschadelijk in de boez, waardoor de Latines and andere gevangenen, een groote steen van meer dan honderd ponden zwaarte, en aan denzelfden een teken satrik. Deze zou den geweteling omgeven, en hij midden in den stroom geworpen worden. Zoo hem het keele grob verstand hebben, en hij lijkt, zou ja de diepte geoblevens zijn, zoud op de oppervlakte des waters niet te verlossen.

Nauwelijks was het dag geworden, of Pelagie, zich onopzettend verliet door eene kleine deur, waar van hij de sleutel had, den toren en haastte zich naar de woning van Charles. Deze lag nog te bed; maar de doodlijke angst waarin hij zich bevond, deed haar dat voorbijgaan. Weenend en buiten adem, buog zij zich over hem heen en verhaalde hem in ontspannende woorden alles wat zij had afgelustard. Dan is het hoog tijd, riep Charles, dan moet ik hem reeds morgen vroeg voorkomen; maar hoe zal ik u danken, gij lief kind! daar gij nu ites tweeden male mijne redder word?

Bij die woorden trad plauseling oorgeant het vertrek binnen met eene nieuwe gewigtige ontdekking. Mijne redster, mijne redster! voor de tweede maal, riep Kael

Theatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Vendredi, 12 Septembre 1856,

2me représentation du 5me mois de l'abonnement de la 3me année.

LES DIAMANS DE LA COURONNE.

Lundi, 15 Septembre 1856.

JÉRUSALEM.

Trois-nécessairement

au bénéfice de Mme Ghymers

Les Huguenots.

Grand-opéra en 5 Actes et 8 Tableaux.

Décors et Costumes nouveaux.

Le Spectacle commencera à Sept heures précises. (2193)

Per Maria Jacoba, London, en andere schepen, ontvangen:

Porter Bier van Barclay, Perkins & Co. Allsopp's Pale Ale door F. Friend & Co. Butter van Van der Leeuw. Partij diverse Kazen; Hagel. Camphor houten Koffers, (vier in een stel).

Bij ABEELEN, DENNISON & Co. (2214)

VERTREKKENDE PERSONEN

J. M. Tissot Jr. (2147)

Het vertrek der stoomboot LANGAN LAMONGAN is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres MACLAINE, WATSON & Co. (2190)

Passage naar Samarang

wordt aangeboden met het snelzuidend Nederl. barkschip Marinus Willem, om 12 1/2 uren van hier te vertrekken Adres

MACLAINE, WATSON & Co. (2212)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het nieuw gebouwd extra snelzuidend en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed en doelmatig ingerigt Nederlandsch fregatschip

PRESIDENT PLATE

kapt. C. G. Hansen

Het schip voert eenen geëxamineerden scheepsdocter en zal vertrekken in het laatst gedeelte der maand October van hier vertrekken naar Rotterdam

Voor nadere informatie gelieve men zich te vervoegen bij den Gezagvoerder in het Marine Hotel, dan wel bij de Agenten.

(2204) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

CIRQUE EUROPEËN

à BATAVIA.

Direction de MM. Schmidt, Gmerius & Co.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Samedi le 13 Septembre 1856.

GRANDE REPRESENTATION

Les Programmes seront distribués à la représentation.

PRIX:

Un billet d'Entrée... f 5.- avec place réservée... 5/4 pour un enfant... 2 1/2 pour un officier jusqu'au grade de capitaine... 3.- pour un militaire jusqu'au grade d'adjudant sous-officier... 2.-

On peut se procurer des billets d'entrée et se réserver des places au bureau de la Direction, au Koningsplein, tous les jours, de 8 à 10 heures le matin et de 4 à 6 heures l'après-midi.

Le Jour-Bode annoncera Samedi prochain les arrangements de l'abonnement pour seize représentations suivantes.

On commencera à 8 heures du soir. (2198)

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het extra snel zield Ned. barkschip

AUSTRALIE.

kapt. J. C. Marten.

Genoemde bodem bijzonder goed ingerigt tot den overvan Passagiers voerende eenen geëxamineerden Scheepsdocter zal in het begin der maand October van hier vertrekken naar Rotterdam.

Voor nadere informatie gelieve men zich te vervoegen te Soerabaya bij de Heeren J. J. van Eck & Co. dan wel alhier bij de Agenten

(2205) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Nederland

wordt aangeboden met het extra snelzield en tot den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Nederlandsch barkschip

S. VAN REEL.

kapt. A. H. van der Waal,

om te gaan het begin der maand October van hier te vertrekken naar Amsterdam.

Voor nadere informatie gelieve men zich te vervoegen bij de Heeren J. F. van Leeuwen & Co. te Soerabaya dan wel Heeren Dorepaal & Co. te Samarang dan wel alhier bij de Agenten.

(2206) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Nederland.

wordt aangeboden per het extra snelzield Ned. Barkschip MARIA DIEBERICA, kapt.

A. van Marlon. Genoemde bodem bijzonder goed tot den overvoer van passagiers ingerigt, vorrende eenen bekwaamen Scheepsdocter, en vermoedelijk tegen het laatst gedeelte der maand direct van hier naar Rotterdam vertrekken.

Voor nadere informatie gelieve men zich te vervoegen bij den Gezagvoerder in het Hotel der Nederlanden, dan wel bij de agenten.

(2175) LANDBERG, BEZOET DE BIE & Co.

Passage naar Sydney

wordt aangeboden per het snelzield Eng. schip CRISHNA, kapt. Sullivan.

Dit schip is uitmuntend ingerigt tot den overvoer van passagiers, zullende binnen den tijd van 15 dagen van hier direct vertrekken. Nadere informatie te bekomen alhier bij HUNTER, HOUGHTON & Co. (2185) BATAVIA 8 September 1856.

BATAVIA.

In den morgen van den 8. September is Zijne Excellentie de Gouverneur-Generaal en gevolg van Buitenzorg ter dezer hoofdplaats aangekomen.

— Li. Zaterdag avond had de eerste voorstelling plaats in het Cirque Europeën, onder directie van de Heeren Schmidt, Gmerius & Co. De fraaije en doelmatig ingerigte tent op het Koningsplein droeg even als de ommevullende verlichting de goedkeuring van een zeer talrijk opgekomen publiek weg, terwijl de voorstelling vol herbeelde en welverdiende toejuichingen te beurt viel. Het ligt geheel buiten ons voornemen thans reeds enige uitspraak omtrent de verdiensten der verschillende leden van dit Cirque Olympeque te doen, daar toch herbeelde voorstellingen alleen ons met grond over hunne meerdere op mindere bekwaamheid zullen kunnen doen beslissen. Volmondig verzeberen wij echter, dat de avond van Zaterdag ons de overteiging heeft geacht, dat dit geselschap niet behoeft achter te staan bij dat, hetwelk in den jare 1848, onder Directie van den Heer André Kénel, alhier ter hoofdplaats en op geheel Java zoveel welverdiende lauweren inruigte. De voltige en gymnastische oefeningen, alsook de kunstpaarden bevielen ons bij uitstek. Jammer echter dat de Clowns — en dit gebrek is hun meestentijds aool in Europa als hier eigen — telkens vergeten voor welk publiek zij hunne fratsen vertoonen; het in het gekakt spuwen, het slaan op de partes posteriores enz. moegen goed en vermakelijk wezen op eene brevenkennis, voor een uitgelezen publiek, als dat van Zaterdag avond, zijn die aardigheden (?) walgelijk.

Men schenke ons liever equestrie voorstellingen, zoo als Mazeppa, Napoléon ou la vie d'un soldat, de grande poste royale, La vie de Lord Nelson, La Fête d'Abd-el-kaden en dergelijken, als wanneer men op ons verdedige toejuiching zal mogen rekenen.

Wij hopen van harte, dat de Directie zich deze in haar teigen belang gegeven werken zal ten nutte maken en het publiek deene steeds talrijke opkomst heeft; het bewijst, schenken zal, dat het ware verdiensten, op prijs stelt en alles wil aanwenden om de individuen, zood grootte kosten dezer onderneming te gemoet te komen.

Door den Landraad der Stad en Voorsteden van Batavia is de Inlander Bakinet, alias Saoddien, van wien wij in ons blad meermaalen melding hebben gemaakt, op den 8. dezer behoudig, verklaard aan bedrog en valscheid in geschriften en middelen veroordeeld tot de straffe van 20 rovinglagen en dwangarbeid in dien ketting buiten het eiland Java voor den tijd van twee jaren, voorafgegaan door een half uur te pronkstelling.

Wordt dit vonnis door het hoog gerechtshof van Nederlandisch Indië bevestigd, dan zal Bakinet, ten gevolge van de straffe, waargenomen hij vroeger door de landraden te Battaia en Bantien zong is overleefden, ongeveer 21 jaren zijns levens in dwangarbeid in en buiten den ketting moeten doorbrengen.

Bij vrees van den Raad van Justitie te Batavia op heden zijn de personen van J. F. van Leeuwen en de huisvrouw van E. W. van der Waal, en de Inlander Bakinet, beschuldigd van poging tot vergiftiging (zie Java Bode 12 en 15 Januarij No. 4 en 5) vreesproken met het doel dat zij in hechtens zullen verblijven, tot dat het Gerechtshof van Nederlandisch Indië deze zaak in revisie zal hebben afgedaan.

Ragelen. In de districten Wondoso, Sapoeran en Leksoro hebben zich eene menigte veldmuizen en baltien, welke lasten van buitengewone grootte veront, afschoop, de padieogst, grootendeels vis afgeholpen, hebben deze dieren toch veel schade aan het veld gewas toegebracht.

Door de bevolking is eene algemeene jagt op deze dieren gemaakt en zijn thans in het geheel gevangen en gedood:

Table with 2 columns: Location and Number of animals. Locations include Wondoso, Kaliesang, Leksoro, Kaliewiro, and Sapoeran. Numbers range from 62,758 to 38,987.

of te samen 178,178 stuks. Den 18 Augustus heeft op het plateau van Dieng een dwarrelwind gewoed, waardoor aanzienlijke schade aan de aldaar aanwezige gebouwen is veroorzaakt.

rel. Alleen... den den aanslag; vervolgens keerde hij zich tot Pelagie, die haar de deur was geoid: Troost u, mijn kind, zeide hij, ik ben reeds gered; mij wordt geen haar gekrenkt, ook u niet noch uw oom. Vaar nu wel, en wees onbekommerd. Mijne dankbaarheid zal een wijzen. Pelagie had zich bang voor den oubekenden heer ras verwijderd. Door niemand opgemerkt kwam hij naar het poortje in hare kamer en zette zich aan het werk. Haar oom had haar niet gemist. Tegen den middag moest zij den brief aan de Luines schrijven. Hij deed het met bevende hand, hoe wel zij hare ontferming jamelijk wist te verbergen. Terselfdijf tijd overleden de beide jonge vrienden wat hun te doen stond, en bleven tot aan den avond bij elkander; toen begaven zij zich beiden naar den koning. Vooraf echter had de Luines aan de gravin Bertalida schriftelijk berigt gegeven van den nieuwen aanslag des maarschalks. Hij had het zoo ingerigt, dat haar de brief eerst des avonds, op het oogenblik dat hij zich met Desgeant in het cabinet des konings bevond, ter hand gekeld werd. Vooraf wilde hij zich vooraf regtvaardigen nopens hetgeen zij konnen geborenen en vervolgens ook als zijn plan wist te maken, van de zijde veilig zijn. In dat opstel maakte hij geene de minste melding van eene bedreiging tegen den maar-

schalk, alleen bittere, hijna weemoedige klage voerde hij over de miskenning, die hem werd aangedaan, en dat hij de vriendschap van dien man niet verwerpen konde, dat men wreedaardig twee minnende harten wilde scheiden. De maarschalk keerde vervolgens laat in zijne woning van de koning terug, in de tekere verwachting, dat zijn bevel reeds volbragt zijn aanslag reeds gelukt was. Naastwelijks was hij in zijn huis, of Bertalida stond voor hem met eenen vreesgevoelende wangen, en den brief des ridders in de hand houdende: Uw schandelijke aanslag is verraden, schreeuwde zij als buiten zich zelve; ik zie de Luines, ik wil zijne vrouw worden. D'Ancre kon zijne verbazing, zijne vorlegenheid niet verbergen. Zijn opzet was verraden; de Luines was hem ontstapt. Ondankbare, zeide hij na zich een weinig hersteld te hebben, gij raakt! Ik raakt niet, riep zij uit, maar ik ben op het punt krankzinnig te worden, zoo gij mij de Luines niet tot echtgenoot geeft, en mij niet zweert, dat gij nooit weder iets tegen hem zult ondernemen. De maarschalk bevestigde zulks met eenen eed, om maar voort te gaan van het woedende meisje af te komen terwijl hij intusschen in zijn binnenste andere booze plannen beraamde en den schuldige, die hem verraden

had, eene verschrikkelijke wraak toedacht. Terwijl dit in het huis van Covoni gebeurde, hadden Charles en Desgeant een lang en geheim onderhoud met den koning. Zij bleven dien geheelen nacht bij hem in de Louvre.

Toen de maarschalk den volgenden morgen vroeg tijdig — het was op den 24 April 1617 — naar de Louvre ging, trad hem op de brug naar deselve, de hoofdman der koninklijke garde, Vitri, vergezeld van enige soldaten, te gemoet. Hij vette den maarschalk bij den arm en zeide: In naam des konings! gij zijt mij arrestant.

(Wordt vervolgd.)

De berichten, wopons den voortgang der Lampongsche expeditie ingekomen, loopen van den 22sten tot den 28sten Augustus.

Slechts het voornaamste dat nu wordt hieronder medegedeeld; een omstandiger verhaal zal in ons volgend nummer worden gegeven.

De storm die nog den 22sten woedde, had voornamelijk onder de prauwen majang, die voor de communicatie met de schepen stonden, veel schade aangerigt. Den 23sten echter konden de een wal geblevene landingsdivisie en een deel der naar Kalinda bestemde troepenmagt zich inschepen, terwijl de 5de compagnie den 24sten over land naar Wang Orang vertrok.

Men vond (den 25sten) den majoor *Boon van Ostade* van Negrie Batoo naar Kalan verplaatst, terwijl de magt van den majoor *Nauta* grotendeels te Peningahan gelegerd was.

Door middel van patrullies hadden deze hoofdofficieren een geregeld-genoeg verkeer tusschen hunne kampen onderhouden. De gezondheidstoestand der troepen liet niets te wenschen over.

Den 25sten en 26sten nog tot mindige voorbereidingen, zoodat nu terreinverkenningen, beoogd zijnde, werden den 27sten alle beschikbare troepen, in drie kolonnen verdeeld, van Kalan, Koenja en Peningahan met het hoofdkwartier in beweging gezet. Omge te voren was reeds een detachement, onder den kapitein *adjutant Weitsel*, naar Merabung vooruitgezonden, met last om andere in de voorhoede staande detachementen aan zich te trekken, en vergezeld van deze en van den pangoran van Tarabang, met 20 zijner huksbalanga zoodat te dringen, zoolang zulke zonder te zwaren tegenstand kon plaats hebben.

De vrees der bevolking voor radhen *Intan* maakte het hoogst moeilijk goede gidsen voor deze beweging te verkrijgen.

In den ochtend van Merabung vertrokken, bereikte de voorhoede van het detachement van den kapitein *Weitsel*, na eenen marsch van 1 1/2 uur, een verkiating, waaraan de vijand nog arbeide en die, na een korte verdediging, verlaten werd. Op den verderen marsch had nu de voorhoede aanhoudend achoten te wisselen met een vijand die nergens stand hield, tot dat men, weder 1 1/2 later, omstreeks 9 1/2 uur in den ochtend, berigt ontving dat de spits der voorhoede een vijandelijke benting bereikt had. Na den afloop van het gevecht dat nu volgde, vernam men dat die sterke Gala-Tanah heette.

Door het verkeerd verstaan van een kommando, dat alleen aan de scherpschutters gericht was, en de te groote goetdrift der troepen, die reeds zoolang in hare hoop om den vijand te ontmoeten, teleurgesteld waren, geraakte bijkans de geheele magt van den kapitein *Weitsel* gelijktijdig in gevecht. De hoofdmagt, met kolonel *Waloon* daar aan komende, vond hen bezig om een tweeden aanval tegen de genoemde sterke te richten. Weldra echter kwam er berigt, dat zij door den vijand in overrijling verlaten was.

Bij deze ontmoetingen werd een Europeesch fuselier door 's vijands vuur gedood, vijf Europeanen en vier inlanders en een der halsoholings-erfzigen, vijf Europeanen en een Inlander ligt gekwetst. In de sterke vond men een belangrijke hoeveelheid munitie, doch geen geschut meer.

Zonder opmerking, doch met onbeschrijflijke inspanning, door het uiterst moeilijke terrein veroorzaakt, werd nu de vijand door onze dappere doch reeds zeer afgematte troepen achtervolgd.

Na een half uur marcheren mist men op een tweeden zwaren versterking, *Panattang Sontok* genaamd. Bij de eerste schoten sneevde hier een onzer Inlandsche fuseliers. Om de troepen zoodra mogelijk uit hare weinig gedekte stelling te leiden, werd onverwijd de beveling gegeven om een steile hooft geleegde benting bereiden; doch op dit gesigt slugte de vijand weder met de meeste overhaasting, onophoudelijk door de onzen vervolgd wordende.

Op die wijze bereikte de hoofdmagt Ketimbang, radhen *Intan's* verblijfplaats, die ten 12 ure bezet werd. De dappere voorhoede die den vijand door bijna onoverwinnelijke hindernissen nog zoo laag doentlijk op de hiel was gebleven, hoorde om 1 uur ook naar Ketimbang terug.

Daar werd nu een voor de troepen noodige rust genomen. Terwijl onze soldaten van hun voorraad nuttigen, kwam, over een duiver muiggewicht horepad, de kolonne van den majoor *Nauta* (van Peningahan) opdagen, die zonder gevachten, maar zoo mogelijk langs nog vermoedender wegen den dwarsweg herwaarts had gevonden. Onder weg een verlatene benting aantreffende, in welke nog een stuk geschut en een voorraad munitie enz. voorhanden waren.

Een deel der troepen werd nu naar Merabung teruggezonden om de ontkoming van vijanden langs die zijde te beletten en nam men vorders maatregelen zoodat het einde als ter verzoeking onzer troepen. Het bivouak werd in radhen *Intan's* sterke opgeslagen, voor welks hoogte, 3 500 à 4 000 voet boven de zee, de heldere wachturen onzer soldaten den vreedzamen Lampongsche techtiging der roovers en munitingen verkondigden, op een wijze die niet ligt vergeten zal worden.

Het bevel over Ketimbang werd, onder verstraking der noodige instructie, opgedragen aan den kapitein *Tuckerman*, met wien een detachement van ruim 100 man die plaats bezet bleef houden. De overige troepen keerden naar de vroegere standplaatsen *Koenja*, *Peningahan*, *Marabung* en *Kalan*. Te *Koenja* vond men de dagen te voren gevaarvolle gewonden bijmoedig en goed verpleegd weder.

Alvorens nieuwe bewegingen te ondernemen, werd den 28sten aan de troepen een rust gegund, die zij, tot het nader hander wapenen en kleederen behoeften. De kommandant der expeditie gaf tevens in een dagorder zijne bijzondere tevredenheid over de houding en verrigtingen der troepen te kennen.

Daar na den val der genoemde versterkingen geen belangrijke tegenstand van de zijde der munitingen meer te wachten is, zouden voorloopig de transport-schepen *Alcor* en *President Plats*, met de medegevoerde artillerie- en genietroepen en materieel naar *Bataria* worden teruggezonden. Detachementen van elk dier wapens zouden, onder luitenants *Gorissen* (artillerie)

en *Schepers* (genie en sappers) met eenig materieel achterblijven.

Nog steeds is de gemeenschapsweg die verondersteld wordt tusschen *Bandoeloe* en *Ketimbang* te bestaan, niet ontdekt kunnen worden.

Het land wordt voortdurend door patrullies bekruid; hier en daar is nog meer geschut en munitie gevonden en medegebracht of verhoed.

Er was bevel gegeven om in den nacht van den 28sten een detachement uit te zenden tot het overvallen van *Ragok*, alwaar *Singa-Branta* gezegd werd zich op te houden.

Van den bijstand der zeemagt die de expeditie vergezelt, en de met haar heerscheende goede verstandhouding, wordt bij vernieuwing met den meest mogelijken lof gesproken.

(*Jav. Cour.*)

In ons Nummer van 15 Maart II. maakten wij melding van eenen plaats gehad hebbenden aanslag op de briefwissel van *Suraarta* naar *Salatiga*. Als vervolg op die mededeeling, kunnen wij thans berichten, dat de daders later gevat en, overtuigd van moord met zeer verzwarende omstandigheden, te *Suraarta* zijn ter dood veroordeeld en dat den 28sten Augustus de voltrekking van het vonnis heeft plaats gehad, te gelijk met dat van een anderen misdadiger die een meisje om het leven heeft gebragt, ten einde het daarheen van eenige kostbaarheden te beroven. Wij laten hieronder volgen een vertaling der omtrent deze zaken openbaar gemaakte stukken.

SURAKARTA, 22 Augustus 1856.

AANTEKENING van het door den *Panewoe Mantrie Singonagoro* ten uitvoer gebragt bevel.

Artikel 1.

De vorst verklaart *U Karjo Widjo* en *Djojo di Kromo* schuldig aan roof, gepaard met verwonding door middel van knuppelslagen en andere wapens, gepleegd op den weg van de rivier *Belik* aan den Postillon *Ressodongso*, toen deze de postbrieven inhoudende receptissen moest overbrengen. Gij hebt hem die brieven ontnomen en die persoon heeft daarbij zijn leven verloren. Met goedkeuring van het Gouvernement, wordt gij door den lande ten gevolge van uwe eigene handelingen tot den dood veroordeeld, waaraan gij onthoofd zult moeten worden.

Art. 2.

De vorst verklaart *U Sandiman* schuldig aan mishandeling en moord, gepleegd aan de dochter van den *Panganer Blatter* met name *Radhen Adjing Njonjah*, gij hebt haren hals met een kain gebonden, zoodanig dat zij stierf en haar vervolgens hare gouden met juwelen ingezette armbanden ontnomen. Met goedkeuring van het Gouvernement wordt gij door den lande ten gevolge van uwe eigene handelingen tot den dood veroordeeld, waarna gij onthoofd zult moeten worden.

BEPALINGEN op de voltrekking van de aan de *Javanen Karjo Widjo, Djojo di Kromo* en *Sandiman* opgelegde doodstraf.

Art. 1.

De doodstraf zal voltrekken worden op de plaats ten noorden van 's vorsten *Waringin* koeroeng en de *Passeban* van *Gladak*, op het midden van den weg der *Waringin*-koeroeng. Ten noorden van den *Waringin*-koeroeng zullen geschaard staan de volgende 's vorsten *Pradjoeris*, als: aan de westzijde de *Djojotantoko*, aan de oostzijde de *Radjog Wasie* en op het midden der *Waringin*-koeroeng de *Djajar Kaparah Pinih*, terwijl 's vorsten onderdanen de *Panewoe Mantrie Singonagoro* en zijne ondergeschikten zich onder de *Passeban Srimengantie* moeten scharen.

Art. 2.

's Vorsten *Wedono Gladak* en zijne ambtgenooten, de *Kliwon Panewoe Mantrie* zullen zich op de wacht stellen ten noorden van de strafplaats.

Art. 3.

De *Rijkbestierder Bero di Singur*, de *Wedono Kliwon Panewoe Mantrie Djawie* en de *Regent van Policie* op de hoofdplaats, benevens zijn *Kliwon Panewoe* en *Ronggo* zullen des morgens te 9 uur onder de *Pagularan* en de *Wedono Kliwon Panewoe Mantrie Lobot* onder de *Srimengantie* moeten verschijnen.

Art. 4.

Aan den *Panewoe Mantrie Singonagoro* wordt daarop van wege den *Soesoehoenan* te kennen gegeven, dat de *Javanen Karjo Widjo* en *Djojo di Kromo* zich schuldig hebben gemaakt aan roof, gepleegd op den weg der rivier *Belik* aan den postillon *Ressodongso*, die de postbrieven, inhoudende receptissen, in een tasch moest overbrengen; dat zij deze tasch met de brieven ontnomen en den postillon met knuppels geslagen en met andere wapens gewond hebben, met het gevolg dat hij zijn leven verloor.

Dat de persoon van *Sandiman* bediende van *Blatter* van zich schuldig gemaakt heeft aan mishandeling en moord, gepleegd aan de *Radhen Adjing Njonjah*, dochter van den *Panganer Blatter*, welk meisje hij met een kain gewurgd heeft, daarna ontnam hij het lijk de armbanden en versiersels die het droeg en verborg het toen in een achter het huis staande grooten waterpot.

Dat gemelde drie misdadigers wegens hunne slechte handelingen thans, met goedkeuring van het Gouvernement, tot de doodstraf veroordeeld worden.

Daarna zal de straf ten uitvoer worden geleid, tot welk einde de *Wedono Djaksa* en twee zijner ondergeschikten *Panewoe Mantrie Djaksa* voorgenoemden *Singonagoro* maar buiten zullen moeten begeleiden.

Art. 5.

De lijken der veroordeelden zullen worden in ontvangst genomen door den *Wedono Gladak* en zijne ambtgenooten, en vervolgens gebragt naar den *Waringinboom*, staande voor de westelijke *Passeban Gladak*, ten einde onthoofd te worden.

Twee der hoofden zijnde die der moordenaars van den postillon zullen op een staak gestoken, aan den kant van den grooten weg, behoorende tot de rivier *Belik*, alwaar de misdaad gepleegd is, ten toon gesteld

worden. De tentoonstelling der hoofden zal geschieden onder bewaaring van den *Regent van Policie* te *Am pel*.

Het hoofd van *Sandiman* zal op een staak tentoongesteld worden buiten de hoofdplaats bewaaren *Peerwaddie*, de *Regent van Policie* te *Kartawera* en zijne ambtgenooten zullen deze tentoonstelling bewaken.

De voltrekking dezer straffen zal plaats hebben op Donderdag den 28sten Bazaar dezes jaars Be 1784 (2 Aug. 1856).

(*Sam. Cour.*)

Soerabaya, 1 Sept. Door goedwil ontstond gisteren morgen brand in de kampong *Petjantian* alhier, die door spoedig aangebragte blusmiddelen zich alleen tot een barbroezen woning bepaalde.

Van goeder hand vernemen wij, dat bij 's Lands kas te *Paneroean* studen zijn aangestroken valsche zilveren guldens, die de echte zoodanig gelijken, dat het gevoelen ontstond de meetheid moet betwijfelen. Indien die muntstukken werkelijk valsch en de zilver verwardigd zijn, dan heeft deze industrie een volmaakte hoogte bereikt.

Gisteren omtrent omstreeks 10 ure, begaf zich de chineesche onderpachter van den vischvijver in de kampong *Semampir*, aan het zeestrand alhier gelegen, stadwaarts, met het doel om den pachtschat ter verloopen maand te voldoen. Nadat de *Kapitein Soemarboeng* werd hij onverhoeds door inlander aangerand, vreesachtig mishandeld en beroofd van den bundel, dien hij op den rug droeg bevattende f 75.— aan receptie en koper.

De verdagde, een bejaard man, bevindt zich nu in een' deerniswaardigen toestand in het stadsverband alhier.

Het is der policie gelukt, om de schuldigen te ontdekken; het waren drie inlandsche matrozen van *Z. M. stoomschip Etna*, die heden morgen zijn gearresteerd.

(*De Oostpost*.)

NEERLAND.

Koovorden, 27 Junij. Een Heer te *Zwoelo*, legde dezer dagen *phosphorus-pap*, op van de ratten ontlasten te worden; een kat at er van braakte en stierf; dit uitwepel werd door eenige hoenders verorberd; dezen gaven het in het varkenshok over en stierven; hiervan gebruikten wederom de varkens, waardoor een paar jongen stierven en de ouden ongesteld werden. Bij deze hield de opvolging op.

Men schrijft uit *Holland*, *Midland* (*Verenigde Staten*) van den 21 Mei: Vrijdag namiddag kwam hier aan een geselschap landverhuizers van 29 personen, die allen, na eenige rust en verkwikking genoten te hebben, hun reis voortzetten naar het onlangs aangelegde dorp *Noordeloos*, in het noordoostelijk gedeelte onzer town. De eerw. heer van den *Bosch*, met vrouw en kinderen, van *Noordeloos*, provincie *Zuid Holland*, vergezelde ze derwaarts. Algemeen waren zij gezond. Een man en twee kinderen had dit geselschap op zee verloren. Twee andere geselschappen, waarvan het eene naar *Illinois* en het andere naar *Pella* ging, kwamen met hen over zee. Op de zeereis, welke 14 dagen duurde, had men een *malarië* vrees en dertien kinderen verloren.

Capelle (Langstraat), 30 Junij. De heer *W. G.* van den *Broek* is voor eenige dagen een beriep ontving naar de gemeente *Otterloo*, provincie *Gelderland*, maakte gisteren avond aan ons bekend, dat hij dat beroep had aangenomen. Meldenswaardig is dit berigt, wanneer men in *Amsterdam* weet, dat de *W. G.* van den *Broek* 68 jaren telt en reeds op 17 verschillende plaatsen is werkzaam geweest. Het veemoed zien vele leden der *W. G.* te *Capelle*, want op de *W. G.* is een grijsaard, doch niettemin naar zijne krachten de jeugdige ijveraar, de gemeente zal verrijken.

BELGIË.

Brussel, 7 Julij. De geruchten oener ministeriele crisis houden thans op te circuleren. Niettemin houden eenige personen vol, dat er een gewichtige verandering in het cabinet zal plaats hebben, zoodra de *Julijfeesten* zullen aangevallen zijn. Volgens het gevoelen van desen, is het ontzag van de ministers van buiten en binnenlandsche zaken en van *financien* zeker, en zou het niet onmogelijk zijn, dat de beide verzoeken van verandering werden door de *Regering* die tot een fractie der conservatieve partij behooren, en minder genegen zijn, de ontwerpen van de *ultrakatholieke partij* goed te keuren. Middelerwijl houden alle ministers zich ijverig bezig met het opmaken der lijst van hen, die 'nied' bij gelegenheid der *Julijfeesten*, gratie en onderscheidingen behooren verleend te worden.

De leden der beide wetgevende kamers hebben reeds bij twee restaurateurs van *Parijs*, de heeren *Potel* en *Chabot*, het diner besteld, dat zij bij die gelegenheid voornemens zijn den koning aan te bieden. De voornamste restaurateur onzer hoofdstad, tot wien de volkverteenwoordigers en senatoren zich het eerst gewend hadden, vroeg 150 fr. per couvert. Velen zien in het ontbieden van de twee *Parijische* restaurateurs een *antinationalen* stap, dien men van de vertegenwoordigers reghad niet te verwachten.

Het schijnt, dat de door den *Czaar* uitvaardigde *decretie* ten gunste der *Polen* reeds eenen *grooten* onder hen heeft verhoort. Eenigen *Polen* hebben een betere positie in het buitenland moede, en willen eenen betere toekomst in *Polen* hopen. Eenigen *Polen* hebben zich namelijk te onderwerpen. Anderen *Polen* hebben onder de banier scharen van prins *Czartkowski*, weigeren hardnekkig van die *arrestatie* gebruik te maken, terwijl weer een andere fractie, zamenstellend uit meer *gecomprimitteerde* militairen en burger, reeds een protest heeft in het licht gegeven, gedagteekend *Parijs* 15 Junij. Daar in wordt onder anderen gezegd, dat de verbannen *Polen* reeds hunne emigratie alleen de *plechtige* verbinding hebben op zich genomen, om niet weer in hun land te keeren, indien zijne onafhankelijkheid, zijne integriteit en zijne *souvereiniteit* niet tevens verzekerd wordt.

Zondag jl. is te *Aalst* het metalen standbeeld van *Theorrey Maertens*, die in *België* de *boekdrukkunst* in voerde, met groote *plegtheden* onthuld. De hertog en hertogin van *Brabant* waren ter bijwoning uit *Brussel* aangekomen en met veel goetdrift ontvangen. Het stand-

JAVA-BODE,

van Weensdag 10 September 1856, No. 73.

beeld; het werk van Jean Geefs is zeer fraai, de houding waardig, doch natuurlijk; de uitvoering onberispelijk. Maertens is staande voorgesteld; gekleed met een tabbaard met lange loshangende met bont gevoerde mouwen. Hij houdt in de eene hand een raam met beweegbare letters; in de andere aan de menigte eene prof van den Speculum Peccatorum, welke hij op de maet hem staande drukkers heeft getrokken.

Het voetstuk is ook zeer fraai; op eene der zijden leest men het volgende opschrift: Aan Thierrij Maertens, die de eerste in België de Boekdrukkunst heeft ingevoerd en achtervolgelyk in zijne vaderstad, te Antwerpen en te Leuven werkplaatsen oprigte, en die niet alleen door zijne Latijnsche, Grieksche, Hebreuschische en andere uitgaven, maar ook door zijne geschriften en zijn professoraat bij de hoogeschool te Leuven een onsterfelyken roem heeft verworven, hebben de regering en de bevolking van Aalst dit gedenkteeken opgerigt uit gelden van den staat en van bijzondere personen, 1856. Het monument heeft 30,000 fr. gekost.

— Onder de vele gedichten, ingekomen ter mededeling, naar den uitgelooften prijs, ter gelegenheid van den 25sten gedenkdag van 's konings inhuldiging, was er een, dat tot opschrift voerde: *Adam en Eva*.

FRANKE RIJK.

Parijs, 19 Junij. Zoo als bekend is, bewoerde prins Jérôme, dat ingeval van 's keizers overlijden, hij (prins Jérôme) of na hem zijn zoon, als eerste prins van den bloede, regent van het rijk moest zijn, gedurende de minderjarigheid van den keizerlijken prins, den troonopvolger. De keizer echter die van zijne familie niet erg veel schijnt te houden, heeft anders beslist: in het voorsienig geval zal de keizerin regente zijn, en als zoodanig bijgestaan worden door een raad van regentschap. Reeds is gisteren aan den senaat een in dien geest ontworpen senatus-consult ingediend. De verbittering van prins Jérôme is ligt te begrijpen; reeds voor lang echter was hem dit besluit van den keizer bekend. Hij en zijne dochter, prinses Mathilde, zijn dan ook niet bij de doopplegtigheid tegenwoordig geweest, en op uitdrukkelijke begerste van den prins moest de *Monsieur*, die berigt had, dat hij den doop had bijgewoond, den volgenden dag, om een bevestiging op te nemen, en melden dat prins Jérôme afwezig was. Prins Napoleon, zijn zoon, heeft zich onmiddellijk na den doop te vertoond, om zich aan boord te begeven van het schip; waarmede hij een togt naar het Noorden onderneemt. Om hem zoo veel mogelijk tegen te werken in zijne plannen, heeft de keizer hem verboden zich te doen vergezellen door verscheidene democraten die hij ganve bij zich heeft, en o. a. den heer Voigt, het bekendste der democraten in het Fransche parlement van 1849. Ook prins Jérôme is, als in het senatus-consult mag, gekantigd geworden voor zijne afwezigheid bij het doopfeest. Met dese bestraffing werd de *Constitutionnel* belast, welk blad in een lang artikel de regentschappen, die in Frankrijk door vrouwen werden aangesteld in huoge mate verhoerlijkt, maar de regentschappen, die aan prinsen van den bloede waren toevertrouwd allerhevigst aanstoot, en o. a. aanvoert dat de regenten altijd trachten het gezag in hante handen te behouden ten nadele van den pupiel; dien zij moeten beschermen. Dien de schoen past, trekke hem aan!

Door het verlenen van verlof aan 98,000 miliciens, wil de keizer, naar men verzekert, aan Engeland onbewimpeld te kunnen geven, dat deze staat niet te rekenen heeft op Frankrijks bijstand in geval van een oorlog met Noord-Amerika. Overigens houd ik het er voor, dat het cabinet van St. James ook zonder dien maatregel overtuigd is, dat Frankrijk zijne hulp in een Engelsch-Amerikaanschen oorlog niet zal verleenen, en dat aan het besef daarvan de gematigdheid is toe te schrijven van dat cabinet, die menigeen onverklaarbaar toeschijnt.

Parijs, 20 Junij. De *Monsieur* deelt heden het ontwerp mede, betreffende het regentschap, hetwelk dezor dagen bij den senaat is ingediend. De keizer is minderjarig tot dat hij zijn 18de jaar zal hebben volbragt. Het regentschap wordt regens aangesteld door de keizerin-moeder, ten ware de keizer daarover anders had beschikt; bij geheime of openbare acte. De openbare acte moet vóór zijn overlijden worden bekend gemaakt; zij is gericht aan den senaat en zal in de archiven dezor vergadering worden gedeponceerd. Bij ontstentenis van de keizerin-moeder, of van een door den keizer benoemden regent, zal het regentschap regens worden bekleed door den eersten der Fransche prinsen, naar rang der erfelijkheid van de kroon. Bij ontstentenis ook van een zoodanigen regenthebbende, wordt een regent, op voordragt van den raad van regentschap, door den senaat benoemd. Het regentschap moet niet worden verward met de bewaking van den minderjarigs, of met zijne opvoeding, welke, zoo als natuurlijk is, aan de zorg der moeder verblijven. De regent kan niet met de bewaking van den minderjarigen keizer worden belast. De keizerin-moeder of de regent oefent het volle keizerlijke gezag uit. Sommige acten van buitengewonen aard zullen evenwel aan den raad van regentschap worden onderworpen, als daar zijn: het huwelijk des keizers, oorlogsverklaringen, onderteekeningen van verdragen, organieke senatusbesluiten. De raad van regentschap beslist aangaande dese acten bij voltrekte meerderheid van stemmen. Bij staking heeft de regente of de regent een beslissende stem. Ten aanzien van al de andere aangelegenheden heeft de raad slechts eene consultative stem. De raad van regentschap bestaat uit Fransche Prinses en door den Keizer aangewezenen personen. Zijn die niet aangeduid, dan bestaat die raad

uit vijf door den senaat benoemde leden. De leden van den raad worden voor hun leven benoemd. De Keizer kan bij geheime acte een regent benoemen.

— Het dagblad *le Témoin de la Vérité* bevat het volgende berigt uit Rancon: Sinds de sluiting der Protestantische scholen van de Opper-Vienne, zijn eenige families in deze onstreken genoodzaakt de kinderen op Katholijke scholen te plaatsen, hetgeen zij dan ook doen, met de verklaringen, dat zij tot het Hervormde geloof blijven behooren. Een meisje, Emilie Bertrand, van Protestantische ouders, is op de school der zusters van Rancon geplaatst. Den 10den dezer geleidden die zusters haar naar de Katholijke kerk, en zonder eenige voorafpraak zeide men haar, dat de pastoor haar zoude doopen. Het 9 jarige kind begon te weenen en wilde tegenstand bieden; toen namen de vrouw en zoon van den koster haar onder de armen en droegen haar naar den priester, die, niettegenstaande haren tegenstand en geweën, haar den doop toediende. Men heeft ditzelfde met een knaapje willen doen, deze heeft zich na eenigen tegenstand door de vlugt weten te onttrekken. Het blad voegt er bij dat waar zulke feiten spreken, het onnoodig is den beklagenswaardigen toestand der Protestanten in Frankrijk aan te toonen.

HILTONLAND.

Wenen, 20 Junij. Dezer dagen heeft de vorst bisschop van Olmütz eene verordening uitgevaardigd, waarbij aan de onder hem staande geestelijken ten strengste het verbod wordt opgelegd, andere dan katholijke muzikanten of zangers bij de kenkelijke muziek-uitvoeringen te laten medewerken.

Wenen, 21 Junij. In eenige dagbladen wordt sedert kort de vrees gezit, dat de Heer v. Brück welligt uit het Oostenrijksche ministerie zal treden, hetgeen zij als een verlies voor het beheer van het Oostenrijksche financie-weten beschouwen. De Heer v. Brück is namelijk, ten gevolge van het onlangs gesloten conoordaat, in eene zeer ongunstige positie geplaatst. Ook is hij bestendig er op bedacht, om bezuinigingen in alle takken der administratie in te voeren en vindt hij in dit opzigt, bijzonder daár, waar het belang der geestelijkheid eenigermate in het spel komt, ernstige tegenkanting. Zoo eischt thans de geestelijkheid de teruggave van een groot aantal gebouwen, die vóór meer dan 60 jaren tot onderscheiden kloosters hebben behoord, maar sedert tot militaire en andere doeleinden gebezigd werden. De bevrediging van dezen eisch zou aan de schatkist vele miljoenen kosten.

— In Tyrol heeft de begrafenis van een Protestant weder eenige moeilijkheden gebaard. Te Meran heeft men verlangd, dat een Protestantisch lijk, als naar gewoonte zoude worden ter aarde besteld, maar de deken heeft dit bepaaldelijk geweigerd, en eene afzonderde plaats daartoe op het kerkhof aangewezen. De volkenmenigte heeft zich de zaak aangezien, zij heeft, ofschoon bijna geheel bestaande uit belijders van de R. K. Godsdienst, het lijk de laatste eer willen bewijzen, en is dit lijk, naar Protestantisch gebruik, gevolgd. Het gebeurde trekt te meer de aandacht tot zich, omdat het juist in Tyrol is voorgevallen. Ook heeft de deken van Meran van den kansel hoogelijk geklaagd over het toemenen van de kettergesinde beginselen daar te lande.

— Uit München wordt het volgende koddige voorval gemeld. Een zeer uitgebreide gemeente moet onlangs eene andere gemeente voor de regtbank hebben gedaagd, omdat zij, bij de nadering van onweder, met zwaar geschut doet schieten, waardoor de buijen naar andere gemeenten konden worden gedreven.

Wenen, 24 Junij. Zoo als men weet, moeten, volgens art. 10 van het ooordeel, voortaan geestelijke huwelijks-regtbanken over alle huwelijks-kwestien beslissen en alleen de burgerlijke gevolgen van den echt blijven aan de competentie der wereldlijke regters onderworpen. Dit had voorsamenlijk alleen betrekking op huwelijken tusschen Katholijken en de vraag rees op, hoe het voortaan met de gemengde huwelijken, welke vooral in Hongarije menigvuldig voorkomen, zoude gelogen zijn. In de bisschoppelijke conferentie is, naar men verneemt, beslist, dat ook gemengde huwelijken aan de Katholijke huwelijks regtbanken zullen onderworpen worden. Het is de vraag of de regering met die beslissing zal instemmen. Voorts verneemt men, dat de bisschoppelijke conferentie ook eene soort van geestelijke censuur ten aanzien der drukkers vastgesteld en het regt aan de Katholieke kerk toegekend hebben, niet alleen op de vervulling der eigenlijke godsdienstleeraars maar ook van de onderwijzers en hoogleeraars in andere vakken bij Katholieke middelbare scholen (gymnasien, zogenoemde reals en technische scholen).

— Men heeft een der achttingwaardigste gedenkteeken uit de verloopene eenwen aan de vergetelheid en vernietiging ontruk. De Keizer Rudolf van Habsburg, de stichter der Oostenrijksche dynastie, had in 1280, om aan eene gelofte, den dag voor den slag tegen Koning Ottocar van Boheme door hem afgelegd, te voldoen, een nonnenklooster gesticht in het stadje Tulen aan den Donau. In de grafkelders van dit klooster was het stof-felijk overschot van verscheidene telgen uit het Habsburgsche huis geplaatst, onder anderen twee kinderen en het hart van den genoemden Keizer. Maar later verviel dit klooster en onder Josef II in 1785 werd het opgeheven en het gebouw verkocht aan particuliere personen en bijna geheel vernield; de kerk, welke de grafkelders bevatte, werd evenwel ingespaard. Onlangs heeft een Weener geleerde eene brochure over dese bouwvallen in het licht gegeven en de eigenaar, een grisaard van 78 jaren, die niet wist, welke schatten de oude muren van het door hem geslechte klooster bevatten, gaf te kennen, dat de overblijfselen der Habsburgen uit de grafkelders naar den aangrenzenden tuin waren overgebracht. Thans zijn op last des Keizers maatregelen genomen, om nasporingen op de plaats te doen en vermoedelijk zal op dezen grond op nieuw een klooster van de zusters der barmhartigheid opgerigt worden.

RUSLAND.

De Keizer van Rusland heeft zijn broeders Nicolaas en Michaël benoemd tot adjudanten generaal van het leger, den eersten tot inspecteur-generaal der genie, den tweeden tot grootmeester der artillerie; Nicolaas zal bovendien de eerste brigade der late-divisie liete

cavallerie, Michaël de brigade rijdende artillerie der garde, commanderen.

— Volgens mededeeling uit Helsingfors, geeft de Russische regering zich thans veel moeite, om de genegenheid van Finland te winnen. Er verschijnen dagelijks nieuwe verordeningen, ter bevordering van den handel en de scheepvaart aldaar. Alles wat tot het bouwen van schepen noodig is, mag tolvrij ingevoerd worden. Bovendien is aan de Finlandsche bank de bevoegdheid verleend aan de reeders, welke groote verliezen hebben ondergaan, aanzienlijke sommen voor te schieten. Ook zijn nog andere maatregelen genomen, om het herstel der handelsmarine, alsmede van het openbaar onderwijs, te bevorderen.

— Men verhaalt, dat de Keizer van Ruland, den staat der uitgaven van zijne huishouding vaststellende, de opgaaf der verschillende uitgaven wilde zien. Hij vond daanonder een crediet van 30,000 frs. voor smeer. Hij vond het zonderling en begreep niet, hoe hij 20,000 frs. aan smeer uitgaaf. Hij vroeg inlichtingen en uit het ingestelde onderzoek bleek, dat Catharina II. om een ongemak aan de beenen te genezen, den raad had ontvangen, om baden te gebruiken van het smeer van ren- en andere dieren. De Keizerin gebruikte die tot aan het einde van haar leven; zij stierf, maar de pest bleef op de begroting en werd gedurende 30 jaren betaald.

— Op grond van mededeelingen uit Petersburg wil men weten, dat Rusland voortaan eene veel sterkere krijgsmagt in de Krim bestendig op de been zal houden dan vroeger; alsmede, dat te Sebastopol op nieuw belangrijke werken voor de scheepvaart vervaardigd zullen worden. Ook spreekt men van het maken van nieuwe vestingwerken op den zuidelijken oever der baai. Dit oer en ander zal slechts voor de koopvaart kunnen dienen, want bij het vredesverdrag is bepaald, dat Rusland geene militaire arsenalen aan de Zwarte Zee mag bezitten.

Brieven uit Polen melden, dat het van uit de Krim opgerukte naar Polen bestemde 2 corps reeds aan de Volhynische grenzen is aangekomen. In het Russische leger vinden op dit oogenblik buitengewoon talrijke verleeningen van verlof plaats tot het ondernemen van badreizen in het buitenland. Alleen die aan generaals bedragen reeds een getal van 100 en daaronder bevinden zich bekende namen, als Bekouff, Liplandi, Woronoff, Muravieff (uit Siberie), Uschakoff, Dolgoroucki, enz. Uit dankbaarheid voor het heilsame verblijf van Keizer Alexander II te Warschau, maakt de hooge Poolische adel kostbare voorbereidselen voor eene nationale ovatie bij de krooning te Moskou. Nieuwe huizen worden bij duizenden gebouwd en daartoe worden niet alleen uit het uitgebreide Rusland, maar ook uit het buitenland werklieden ontboden. Men berekent, dat menig huis te Moskou voor den korten tijd van het krooningsfeest 20 ja 30,000 Z. R. alleen aan huur zal opbrengen.

ZWITSERLAND.

De Zwitsersche hoogescholen gaan steeds meer achteruit. Op die van Basjel bevinden zich thans slechts 2 studenten in de regtsgeleerdheid, aan welke de beide regtsgeleerde hoogleraren broederlijk hanna zorg wijden. De aldaar nauwelijks opgetreden hoogleeraar in de landhuishoudkunde, Dr. Nasse, zal waarschijnlijk wel gehoor geven aan een beroep naar Rostock, daar hij slechts een toehoorder heeft. Te Zurich neemt het aantal studenten, al menig en menig af, en verscheidene voorlezingen hebben aldaar, gedurende de somer, niet plaats gehad wegens gebrek aan toehoorders. Te Bern heeft men in den laatsten tijd eenige pogingen aangewend, om door het beroepen van uitstekende geleerden de hooge school wederom in staat te geven; maar desniettemin staande in het niet, regt gelukken, aldaar veel belangstelling in de wetenschap gaande te maken.

Zwitsersche Granssen, 24 Junij. De berigten uit Bern melden, dat de moeilijkheden, die in de godsdienstige kwestie in het canton Tessino zijn gerozen, een zeer ernstige wending hebben genomen. De groote raad heeft het verzoek der geestelijkheid, betreffende het sluiten van een conoordaat met Rome geweigerd. Buitendien heeft hij, na het voorstel, om voorloopig in twee kloosters de geestelijke orden van het canton te vereenigen, aangenomen te hebben, een ander meer belangrijk voorstel in overweging genomen, strekkende om al de kloosters in het canton Tessino op te heffen.

— Op den 22 Junij is te Eglisau (canton Zurich) het zeldzame geval voorgekomen, dat 7 kinderen van dezelfde ouders gezamenlijk gedoopt werden. De vader behoorde tot eene pietistische secte, welke den doop eerst in latere leeftijd laat geschieden; onlangs stierf hij; en de moeder liet nu al hare kinderen doopen, om met hen tot de gereformeerde kerk over te gaan.

SPANJE.

Er is wederom een aanslag beproefd op het leven der Koningin van Spanje. Daaromtrent zijn allerlei geruchten in omloop, die door de verschillende dagbladen worden medegedeeld. De zaak schijnt zich aldus toegedragen te hebben: Zekere Rodonde Marquez, officier bij de milicie, was er in gastaagd een geheim genootschap te organiseren, waarvan het hoofdoel was de Koningin te vermoorden. Na eenig aarselen besloot men den 23sten Mei uitroeping aan dit misdadig plan te geven. Men besloot het ruitrij der Koningin af te wachten in de straat del Arsenal, welke nauwe straat de Koningin passeren zou, om zich naar den schonwburg del Principe te begeven. De leden van het geheime genootschap hielden daarop eene loting, ten einde een hunner aan te wijzen, die een pistoolschot op de Koningin zou lossen; het lot viel op een jeugdig timmerman. Toendeze evenwel bij het naderen van het ruitrij der Koningin zijn wapen te voorschijn haalde en op H. M. aansloeg, werd hij zoo tijdig gegrepen, dat hij geen vóór kon geven. Nog andere arrestaties hebben plaats gehad, doch Rodonde Marquez, de ziel der zaak, is met nog niet geslaagd in handen te krijgen. De gouverneur der hoofdstad was door een naamloos brief van het complot onderrigt en alzoo in staat gesteld het te verhinderen.

Andere berigten uit Madrid verklaren dat verhoor van het vakhoudende ministerie aangehouden is. Het verhoor van de aan dit deel toe het gericht van de verrigande openbaring tusschen Espinosa en den generaal O'Don-

nell. Overigens verdient het opmerking, dat de *Gaceta* met geen woord van bovengemelden moord-aanslag spreekt.

Er zijn te Madrid ook nog arrestaties bewerkstelligd ten gevolge van huiszoekingen, waardoor men vele verborgen wapens in beslag heeft genomen.

ITALIË.

Uit Italië wordt gemeld, dat de zucht om dat schier-eiland onder een enkele regering te brengen weder zeer is opgewekt. Het ontbreekt echter aan een vast punt, waaraan zich in dat opzigt te houden. Van al de Staten zoude Sardinië het meest daartoe bevoegd kunnen worden geacht; maar ook aldaar laat de wetenschappelijke opvoeding der menigte veel te wenschen over. In het jaar 1848 beliep de bevolking van Piëmont bijna vijf miljoenen hoofden, en konden drie en een half miljoen personen lezen noch schrijven. In de pauselijke Staten en in Napels is het daarmede nog veel ongunstiger gesteld.

— Een Fransch Katholiek priester, de Heer Michon, gaat in eene brochure, getiteld *la Papauté à Jérusalem*, nog verder dan de Heer Cavour in zijn bekend memorandum. Hij verlangt niet alleen de secularisatie in de legatien, maar wil de wereldlijke magt van den Paus geheel opgeheven zien en stelt, als om eene vergoeding aan den Paus te geven, voor, dat de zetel van zijn bewind overgebracht worde naar Jerusalem.

— Op de beschuldiging door Oostenrijk ingebracht tegen Sardinië, dat het zich aan het hoofd stelt der revolutionaire beweging, en tegen graaf Cavour, dat hij een onruststoker is, heeft de minister-president van koning Victor Emanuel geantwoord bij eene aan verscheidene Europeesche hoven gerigte nota. In dat stuk zegt graaf Cavour, dat de zaak der italiaansche nationaliteit zoo is als hij ze omhelsd heeft, maar dat helaas! de revolutie de zaak der nationaliteit tot de hare maakt: daarom schijnen beide onafscheidelijk. Evenwel zal de eerste alléén zegeviaren, indien de wettige regeringen de leiding der beweging op zich nemen, en dit doet de sardinische regering: zij is echter tegen de omwenteling en heeft met deze niets gemeen. Slaat men het oog op hetgeen thans in Italië gebeurt, en let men vooral op het zwijgen van Mazzini, wiens vertrek naar de nieuwe wereld zelfs is aangekondigd, dan is misschien wel eenige hoop geoorloofd, dat de beweging het karakter zal aannemen, dat graaf Cavour er aan wenscht te geven. De eenige republikeinsche stem, die zich thans verheft, is die van Manin. Deze heeft twee brieven in de dagbladen doen plaatsen, waarin hij eendragt predikt, en als zijne meening doet kennen, dat Rome niet zal tot opstand komen zoolang eene fransche bezetting zich in die stad zal bevinden. Hij verlangt dat geheel Italië zich behare om Victor Emanuel, welken vorst hij koning van Italië noemt. Hij wil geen omwenteling, en verlangt slechts de onafhankelijkheid zijns lands; hij schijnt nog al onbatachtig, daar hij, door met Sardinië eene lijn te trekken, afsiet van de gewichtige rol, die de zege der omwenteling hem in zijn vaderland zou verzekeren.

— Volgens de turijnsche *Opinions* is de reeds door ons vermelde twist tusschen den oostenrijkschen bevelhebber in Parma en de regering van dat hertogdom zoo hoog geloopt, dat eerstgenoemde verklaard heeft zich met de aangelegenheden van dien staat niet meer te willen inlaten. De regering zou daarop de gevangenen hebben geopend en al de op verdenking gearresteerde personen in vrijheid doen stellen.

— Het vruchtbaar eiland Sicilië was eens de koren-schuur van Rome, maar moet thans zijn granen en levensmiddelen van het buitenland ontvangen, waardoor het ongelukkige eiland met elk jaar al meer van het weinig vermogen, dat de bevolking nog gered had, verliest. Een goed ingelicht dagblad *de Revue Italienne* bevat eenige cijfers, welke meer dan woorden bewijzen tot welken graad eens veratempte en verstokte regering een door de natuur rijk begiftigd land, gelijk Sicilië in zoovle opzigt is, tot den bedelstaf kan brengen. Sicilië voerde in 1832 nog 133,600 hectoliters graan uit; in 1834 bedroeg dit 140,000 hectoliters; in 1837: 8990 hectoliters; in 1838: 1000 hectoliters; in 1839 slechts 148 hectoliters! Sedert is de invoer al meer en meer toegenomen. Evenzoo gaat het met het suikerriet, dat in 1176 door de Arabieren op Sicilië ingevoerd en op groote schaal werd verbouwd en in 1448 in overvloed op het eiland voorhanden was. Ten gevolge van drukkende tolregten en toenemende verwildering is deze cultuur alléén geheel verdwenen. Wat zoude Sicilië kunnen opleveren, zegt de Parijsche *Moniteur*, die deze bijzonderheid mededeelt, indien de 2,339,350 hectaren uitmuntend land op eene goede en geschikte wijze bebouwd werden! Tegenwoordig zijn 1,303,495 hectaren bebouwd, maar bij eene goede wijze van bewerking zoude men gemakkelijk grootere oogsten kunnen verkrijgen.

GRIEKENLAND.

— Uit Athene meldt een brief, dat uithoofde van het haat weder een gedeelte van het aan den Piraeus liggende Olympe regent naar het gebergte zal worden verlegd. Als een staaltje van de vormtelheid der roovers moege dienen, dat de kolonel Campbell, die te Athene het bevel voert, onlangs met eenige officieren nabij het Olympebosch rijdende, door eenige roovers werd overvallen en niet dan met de uiterste moeite konde verhoeden, dat hij werd doodgeschoten of gevangen genomen.

TURKIË.

— Naar aanleiding van berichten, over Triëst uit Constantinopel ontvangen, wordt gemeld, dat onder de Turken de spanning van sake van het besluit, betreffende de verbetering van het lot der Christenen, dagelijks sterker werd. Te Podgoritz waren twee Katholieke kerken verbrand en Christenen om hun gebragt. Van den anderen kant hadden de Christenen te Nisica, bij Montenegro, een uit Ragusa komende caravaan aangevallen en geplunderd, bij welke gelegenheid niet minder dan 14 Turken den dood zonden hebben gevonden.

— Tijdingen uit Alexandrië van 20 Mei melden, dat geheel Arabië in opstand verkeert en verklaard heeft het oppergezag van den sultan niet meer te erkennen. Aan den gouverneur, Nedjar pacha, een onversaagd man, ontbreekt de voldoende krijgsmagt om het op-

roer te beteugelen, en men laat hem zonder versterking.

— Nog is de ongunstige indruk niet uitgewischt, dien het tractaat van 15 April te Constantinopel heeft te weeg gebragt. De sultan gevoelt er zich te meer door beleedigd, daar hij er eene vernedering voor Turkije in ziet, en zijne hovelingen hem hebben voorgelouden, dat dit tractaat het Turksche rijk tegenover Europa in een toestand van leenpligtigheid plaatst, gelijk aan dien, waarin de Donau-Vorstendommen zich tegenover Turkije bevinden. Dit is nog niet alles: aan de Vorstendommen is het regt gelaten oorlog te voeren; aan den Padishah is dit regt ontnomen.

— Omar pacha intrigeert meer dan ooit om tot zijn doel, het bekleeden van een zeer hoog ambt, te geraken, en eerstdaags verwacht men zijne benoeming tot de eene of andere verhevene waardigheid. Men zegt dat hij zich beroept op eene belofte, die de sultan hem bij het uitbarsten van den oorlog zou gedaan hebben, dat hij bij het sluiten des vredes tot seraskier zou worden benoemd. Omar pacha wil thans van die betrekking afzien, mits hem het pachalik van Bagdad, een post gelijk staande met een onderkoningschap, worde verleend. Maar de gouverneur van Bagdad, Reschid pacha, heeft in de laatstverloopen drie jaren zoo veel uitstekende diensten bewezen, zoo veel ijver, bekwaamheid en eerlijkheid — zeldzame heedanigheden in de Levant — aan den dag gelegd, dat de sultan zich van de diensten van zulk een verdienstelijk man niet wil ontdoen, en voorzeker niet op een oogenblik als het tegenwoordige, nu Reschid pacha het bewijs levert dat de hattihumayoun niet noodig was om Turkije te hervormen en te vernemen, maar dat het land aan niets anders dan aan goede bestuurders gebrek heeft. Daarom dan ook dringt Abdul-Medjid bij Omar pacha aan, dat deze zich tevreden stelle met den post van hoofd-directeur van politie, eene betrekking nogtans, die de trotsche renegeat ver beneden zich acht, hoewel hij ook onbeperkte volmagt krijgen kan, de politie in het rijk te organiseren.

— De eerste maal toen de dezer dagen benoemde niet-muzelmanse leden van den grooten rijksraad opgeroepen waren om zitting te nemen, waren zij tegen 11 ure 's voormiddags bescheiden, doch moesten tot 5 ure 's namiddags wachten, alvorens zij in de raadzaal werden binnengeleid, en toen werd beraadslaagd over de middelen tot de inning van 65 miljoen piasters, die de rajas aan de schatkist schuldig zijn voor den afkoop van 13,000 man, die zij aan het leger moesten leveren.

— Deze dagen ontstak de sultan — voor de derde maal — in toorn tegen zijne eenige wettige vrouw, en toen verstiet hij haar ingevolge de bij de wet gesichte vormen. Voorloopig heeft hij haar het paleis Stavros tot verblijf aangewezen, en op de Europeesche kust wordt een yali voor haar in gereedheid gebragt. Zij weigert echter zich daar heen te begeven, omdat zij vermoedt dat de sultan haar aan een zijner kamerdienaren wil uithuwelijken.

— De gewone berichten uit Constantinopel van 2 Junij spreken onder anderen reeds van verkoeling in de wederom aangeknoopte betrekkingen tusschen Rusland en de Porte. Deels moet dit veroorzaakt zijn door de omstandigheid, dat door Rusland de vreesachtige sultan Alexander II nog niet aan den sultan is medegedeeld, deels door de bezwaren, die van wege Rusland geperpd zijn tegen de keuze van Muhlis pacha tot Turkschen commissaris voor de grensbepaling van Bessarabië. Over deze zaak zijn te Constantinopel ministeriele bijeenkomsten gehouden, waarin besloten is, niet toe te geven aan het verlangen van Rusland. Zou Muhlis Pacha niet mocht toegelaten worden, heeft de Turksche regering besloten, représailles te nemen tegen den Russischen commissaris, den heer Basely. Deze moeilijkheden worden nog vermeerderd door hetgeen een gerucht meldde, namelijk dat de Russen de vestingen Imael en Kars in de lucht hadden doen springen in plaats van ze ongedeerd in handen van de Turken te stellen. Dit gerucht vereischt echter nog alleins be-

vestiging. ofschoon het reeds grooten indruk had gemaakt. Eene andere zaak te Constantinopel, die veel moeilijkheid veroorzaakte, was het inlijven van niet Muzelmannen in het Turksche leger. De rajas, die leden waren van den grooten raad, waren tot twee achtereenvolgende zittingen voor deze zaak beroepen. Hun was medegedeeld, dat het te leveren cijfer bedroeg 16,000 man, waarvan 3000 man in active dienst zouden gebruikt worden; de overige zouden niet opgeroepen worden en hunne persoonlijke dienst doen vervangen door eene geldelijke belasting van 5000 piasters per hoofd, in eens af te voldoen. Dit voorstel had alléén bij den Armenischen patriarch tegenpraak ontmoet, die terecht deed opmerken, dat men te woen had moeten vast stellen, welke regten de Christelijke en Israëlitische soldaten zouden hebben. Dit doelde blijkbaar op het voorregt, hetwelk de Muzelmannen op bevordering hebben, en ofschoon men den patriarch geen antwoord op zijne aanmerkingen gaf, moeten zij evenwel indruk gemaakt hebben op de Turksche regering.

— Uit Constantinopel wordt aan *la Presse* geschreven, dat Vely-pacha, gewezen gezant van Turkije bij het fransche hof, thans gouverneur van Candia, het brussel'sche dagblad *le Nord* geregteijk zal laten vervolgen, ter sake van laster tegen hem gepleegd. Genoemd blad heeft namelijk onlangs Vely-pacha beschuldigd, een fransche juffer, onderwijzeres zijner kinderen, te hebben laten verwrugen. Deze juffer, die niet ongehuwd was, is inderdaad te Canea gestorven, maar vergiftigd, en wel zij zelve heeft zich door vergif van het leven beroofd. Vely-pacha heeft de getuigenis van alle europeesche consuls op Candia ingeroepen en alle documenten doen bijeenverzamen, om de waarheid van het gebeurde en het lasterlijke van de beschuldiging aan het licht te brengen.

— Uit de laatste te Triëst aangebrachte berichten uit Constantinopel van den 6 Junij blijkt, dat de onlusten in Arabië nog gezinsins zijn gestild en een meer en meer bedenkelijk aanzien bekomen. De door den sultan afgezette shérif Abutalib, steunende op den bijstand van 40,000 Arabieren, wisagt den vreesachtigen shérif Mohammed-Ibnî, die regeert aan de grenzen staat, te behoortzamen. In den Divan heerscht verschil van gevoelen over de vraag, of men den onderkoning van Egypte af of niet den last zal opdragen, om den opstand te dempen.

NOORD-AMERIKA.

— Men verneemt nog nader met de *Arabia*, dat de heer Clayton, in den senaat te Washington eene uitvoerige rede had uitgesproken, vol met aanklagingen uit lord Clarendon's redevoeringen in het parlement, aangaande de kwestie van Centraal-Amerika en hij heeft dien minister beschuldigd van eene valsche nitlissing aan zijn (Clayton's) gedrag in deze zaak te geven. De heer Toombs verklaarde, dat naar zijn oordeel aan de moeilijkheden betreffende Centraal-Amerika, door eene arbitrage een einde kon worden gemaakt. Wat de ontwikkelingen in Kansas betrof, meende hij, dat om dat land tot rust te brengen, men niet beter kon doen, dan er eene volkstelling te doen plaats hebben en eene constitutionele regering te laten instellen, met het doel zich zoo spoedig mogelijk onder de staten van de Unie te doen opnemen.

— De senator Brooks, die zijn collega Sumner, zoo als men weet, hevige stoklagen had toegebragt, om zijn betoog ter gunste der slavernij daardoor meerder kracht bij te zetten, heeft den door de aanhangers der slavernij uit het zelden hem daarvoor toegedachten eere-stok in ontvangst genomen. Sumner bevond zich bij het vertrek der mail wél.

— De eerwaarde James J. Strang, gewoonlijk koning Strang genaamd, het opperhoofd en de profet der Mormonen, die de Bever-eilanden in het noordelijk gedeelte van het meer Michigan bewonen, is door twee schoten, door twee zijner volgelingen op hem geloosd, zoodat ernstig gekwetst, dat men voor zijn leven vreesd.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgexeild.

Datum	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Naam.	Naar
Septemb. 5	Engelisch	Bank of England	F. Mantou	Shanghai	25 Junij	London.
"	Amerikaansch	Geneva	T. Walken	Manille	1 Aug.	Boston.
"	Nederlandsch	Bellona	ten Ham	Batavia	3 Sept.	Havana.
"	Amerikaansch	Spefire	Jackson	Canton	22 Julij	London.
"	Engelisch	Scotch Lassie	Hutton	Melbourn	24 Junij	Singapore.
"	Fransch	Caledonia	T. A. Laroussas	Stagpore.	1 Avg.	California.
"	Engelisch	Leichhardt	R. Burret	Liverpool	1 Junij	Shanghai.
"	Nederlandsch	Pauline	Post	Batavia.	4 Sept.	Amsterdam.
"	"	Louisa	P. A. Hovig	"	7 "	Rotterdam.
"	8	Annota	Crap Hellingman	Amsterdam	25 Mei	Hongkong.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Agenten.
Septemb. 5	Ned. Indisch bark	Kim Tianhout	Goei Benkiet	Samarang	2 Sept.	D. N. Buys en co.
"	6	Haltwhistle	F. Patterson	"	3 "	Bart. Meyer en co.
"	"	Seobles Salam	Martha Soleyman	Singapore	2 Avg.	B. J. Meyer en co.
"	7	Sara Alida Maria	Tekelburg	Amsterdam	22 Mei	B. J. Meyer en co.
"	Ned. Indisch	Maymoon	Said bin Kassim	Pamanoekan	6 Sept.	B. J. Meyer en co.
"	8	Langem Lamongan	T. Deighton	Soerabaya	14 Sept.	Stallane, Watson en co.
"	Nederlandsch schip	Aleyone	H. C. Haacke	Amsterdam	16 Sept.	Busing, Schröder en co.
"	Zweed.	Oscar I.	P. H. Mork	Port-Philippe	"	"
"	Engelisch	Caroline Coventry	"	China	"	E. Moormann en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Septemb. 7	Ned. Indisch bark	Pasokan	Tak Kijong	Pecalongan.
"	"	Almoer	Gech bin Awab Said	Samarang.
"	Engelisch	Cornubia	Elliott	"
"	8	Swan	W. Simpson	Adelaide.
"	Nederlandsch schip	Henriëtte Maria	de Boer	Amsterdam.
"	Ned. Indisch bark	Fida Rachman	de Belagie	Indramajoe.
"	9	Zes Genesters	J. R. de Boer	Rotterdam.
"	"	Pieter Schoenmakers	van Varsen	Soerabaya.
"	10	Louise Welhelmina	F. G. van Campen	Samarang en Soerabaya.
"	"	St. Jan.	G. G. Lion	Rotterdam.
"	Ned. Indisch	Elen	Winter	Samarang.
"	"	stooms, Koningin der Nederlanden	J. Prins	Singapore.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark Maria Diederica	A. van Marion	Nederland.	Landberg, Besoot de Bie en co.
"	" Marinus Willem	P. van Duyn	Nederland	Maclaine, Watson en co.
"	" Centon	H. J. Tweehuys	"	Tiedeman en van der Burg
"	" Staatsraad Baud	de Jong	"	B. Kopersmit en co.
"	" Joas Melchior Kemper	Rosier	Wijnkoopers baai	"
"	" schip India	d'Arnaud Gorkens	Rotterdam	"
"	" bark Javaan	Mummix	"	Reynat en Vinju.
"	" " Timor	Agema	ter bevrachting.	Maclaine, Watson en co.
"	" " Senior	K. L. Swart	Gof via Peris	C. Bahre en G. Kinder.
"	" " Alcijone	Haacke	Rotterdam via Padang	Busing, Schröder en co.
"	" " Sara Alida Maria	Toekoenburg	"	B. Kopersmit en co.
"	" " Maria Jacobs	Lammerts	"	G. Suarmond en co.
"	" " Willem	Niedfeld	"	"
Nederl. Indisch	bark Fatahool Mobarak	Mohamat Arip.	"	Kopersmit en co.
"	" " H. M. M. M.	Mackenzie	Singapore	"
"	" " Kim Hengking	Sech Baoseer	Cheribon	B. J. Jacobs
"	" " Kim Tianhoet	Lim Tjoe	"	B. J. Jacobs.
"	" " Majimoen	Goelj Bingkiat.	"	D. N. Buys en co.
Engelsch	bark Alice Brooks.	Said bin Kassim	Soerabaya.	"
"	brik Wauderer	Davidson	Adelaide	Hunter, Houghton en co.
"	bark Napoleon III	Gilbert	Sydney	Hunter, Houghton en co.
"	" Postonjee Bomasjee	Crawford	Havre	Martin, Dycce en co.
"	" " Crishna	Grange	Singapore	"
"	brik Soelias Salam	bullion	Sydney	Hunter, Houghton en co.
"	bark Haltwhistle	Mahthar Salejman	"	B. J. Jacobs
Fransisch	bark Dussburg	J. Patterson	Bremen	Martin, Dycce en co.
Fransisch	bark Mjebel Montaigne	Mayr	"	Busing, Schröder en co.
Zweedsch	bark Sophia	Gachet	"	"
"	" Oscar I	Birus	Zweden	"
"	" Kronprinces	Mörck	ter bevrachting.	"
Amerikaansch	bark Cijnthia	C. E. Bothen	"	Pitcairn, Syme en co.
"	" Rekekak	Barlett	"	Paine, Stricker en co.
"	" Oriental	H. Hotokkiss	California	"
Deens	bark Escott	C. Nje	Amietka	Maclaine, Watson en co.
"	brik Jehana Julius	Skielbye	California	Paine, Stricker en co.
"	brik John	Harpen	Hamburg	Tolken, Voget en co.
Hamburgsch	bark Christian	F. Looff	Copenhagen	C. Bahre en G. Kinder.
Bremer	bark Martha	G. P. N. Binder	Singapore	"

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Van Tjicoe per prauw sampang ges. div.
 245 pic. rijst. Kim San.
 Van Tjikandis per prauw sampang ges. ....
 800 pic. rijst. Maclaine Watson en co.
 Van Gedong Gedecé per prauw sampang ges. div.
 550 pic. rijst. Adjiem.
 Van Tamara per prauw sampang ges. div.
 760 pic. rijst. Lim Gam, Ang Hoefj en Ang Theng.
 Van Tjeringien per prauw sampang ges. div.
 660 pic. rijst. 116 pic. olie. div. Chinesen.
 Van Indramajoe per prauw sampang ges. Amal.
 252 pic. rijst. Tan Os.
 Van Pamanoeakan per prauw sampang ges. div.
 420 pic. rijst. div. Chinesen.
 Van Macasser per ned. ind. schip Antoinette, ges. Chateau.
 agt. Vaupel en co.
 99 paarden. Agenten.
 10 ks. lijnwaden. Busing Schröder en co.
 14 ks. perle d'amour. Moormann en co.
 65 zakk. wilde noten. 3 do. triepang. 6^{1/2} pic. was. Een Tjengoen.
 28 bn. was. 61 pic. gutta percha. 300 fl. kajoepootie-olie. Bagale.
 Van Probolingo per ned. schip Gen. Baron van Geen, ges.
 Rotgans. agt. de Weerd Ruyt en co.
 Lading voor Nederland.
 500 pic. tin. 120 do. rotting. 10,927^{1/2} do. suiker. 3730 do. koffij.
 N. H. M.
 20/m. man. sigaren. 1 kt. gember. Hordijk.
 4 kn. bier. 2 vn. teer. Aan boord gebleven lading.
 Van Probolingo per ned. schip Padang, ges. Zwart.
 agt. Tiedeman en v. d. Berg.
 5 kn. wijn. 2 led. leggers. Aan boord gebleven lading.
 Lading voor Nederland.
 80 pic. rotting. 400 do. tin. 3200 do. koffij. 7714^{1/2} do. suiker.
 N. H. M.
 Van Indramajoe per prauw sampang ges. Dep.
 240 pic. rijst. 270 bloempotten. 355 zakk. rijst. Heekler.
 Van Tagal per prauw Majiang ges. div.
 6 koj. rijst. Kaps.
 96^{1/2} pic. suiker. Wamien.
 Van Manilla per Hamb. schip Christian, ges. Binder.
 agt. Bahre en Kinder.
 2032^{1/2} man. sigaren. 24 md. provision. 4 kn. thee. een partij al-
 panhout. Agenten.
 3945/m. man. sigaren. Mc. Ewen en co.
 1 kt. inktokere. 5/m. man. sigaren. Metendorff Wilmans en co.
 200/m. man. sigaren. Order.
 Van Beasise per prauw sampang ges. div.
 360 pic. rijst. Tan Siong.
 Van Pasilian per prauw sampang ges. div.
 450 pic. rijst. Leo Tiang.
 Van Tjicoe per prauw sampang ges. div.
 510 pic. rijst. Ostan en Kim San.
 Van Cheribon per prauw Majiang ges. div.
 250 pic. rijst. Matjantje.
 Van Indramajoe per prauw sampang ges. div.
 744 pic. rijst. 30 corg. bat. doeken. Tan Twanjang en Tjo Eng.
 Van Amsterdam per ned. schip Senior, ges. Swart.
 agt. Bahre en Kinder.
 23 ks. provision. Bahre en Kinder.
 Van Padang per ned. schip Hamadantj, ges. Mackenzie.
 500 pic. koffij. Purvis en co.
 1000 pic. koffij. 468^{1/2} do. sw. peper. 8^{1/2} do. was. 467 do.
 rotting. 4036 ps. koolhuiden. Paine Stricker en co.
 6 pic. klipperolie. D. N. Buys en co.
 5 vn. bier. 1 kt. rhuwijn. John Pryce en co.
 Van de Lampons per prauw Majiang ges. Intje Zoemst.
 118 pic. gomelastiek. 12 do. sw. peper. 60 bund. bindrotting. Ad-
 dal Karim.
 Van Hauk per prauw sampang ges. div.
 690 pic. rijst. div. Chinesen.
 Van Glasgow per Eng. schip Postonjes Bonnanjee, ges.
 Grange. agt. Martin Dycce en co.
 10014 stav. ijzer. 80 boss. ijzer. 800 boss. nagel-ijzer. 144 md. ar-
 dowerk. 590 coll. manufacturen. Agenten.
 12 vn. ijzerwerk. Bert Myrtle en co.
 340 coll. manufacturen. Pitcairn Syme en co.
 838 stav. 30 boss. 2222 platen en 5669 staks. ijzer. en div. ijzer-
 werken. voor een ijzeren. spoor weg. 17 coll. manufacturen.
 Mc. Ewen en co.
 42 md. ardowerk. 253 coll. manufacturen. Adam en co.
 8 coll. manufacturen. Anderson Tolson en co.
 9 coll. manufacturen. Maclaine Watson en co.
 602 boss. nagel ijzer. 5765 stav. en 90 boss. ijzer. 152 coll. manuf-
 301 vn. pik en ijzer. Order.
 Van Indramajoe per prauw sampang ges. div.
 476 pic. rijst. Tan Soekwie.
 Van Cheribon per prauw Majiang ges. div.
 650 pic. rijst. div. Chinesen.
 Van Tamara per prauw sampang ges. div.
 480 pic. rijst. Ang Hoefj.
 Van Liverpool per ned. schip Jean Melchior Kemper, ges.
 Rosier. agt. Kopersmit en co.
 2503 ks. zeep. 20 bn. koffij-zakken. 1 kt. glas. 1 do. koperwerk.
 23 coll. manufacturen. Morgan Melbourne en co.
 1200 staven. 84 bund. en 768 stukk. ijzer. 1000 bund. hoopelijzer.
 1400 ks. zeep. 217 md. ardowerk. 72 coll. manufact. 2 vn. ijzer-
 werk. 55 md. ardowerk. 5 ks. ijzerwerk. Anderson Tolson en co.
 276 coll. manufacturen. Moormann en co.
 100 ks. manufacturen. Bahre en Kinder.
 1 kt. glas. John Pryce en co.
 113 coll. manufacturen. Mc. Ewen en co.
 33 ks. manufactoren. 30 coll. machinerien. Pitcairn Syme en co.
 40 kn. cement. 48 coll. manufacturen. Martin Dycce en co.
 212 ijzeren platen. 177 staven. ijzer. 50 tonn. steenkolen. Owen de
 Vries.
 3 coll. glaswerk. Gebr. Roelofs en co.
 3 bn. manufacturen. Tolken Voget en co.
 14 stukk. ijzerwerk. 2 vn. ijzerwerk. 1 kt. en 12 kn. manufact. Pan-
 del en Stiehaus.
 2 ks. machinerien. 2 do. .... Maclaine Watson en co.
 33 bn. manufact. 6 vn. ijzerwerken. 1 kt. metaalwerk. 5 do. ijzer-
 werken. 6 do. kramen. Hunter Houghton en co.
 6 ks. ijzerwerken. 33 bn. en 25 kn. manufacturen. Bert Myrtle
 en co.
 3 ks. ijzerwerk. Kingdom.
 36 ks. manufact. 6 bn. ijzerwerk. 20 kn. koper. 1 vat spijtel. Order.
 Van Nederland per ned. schip Vier Gebrueders, ges. ...
 agt. Moormann en co.
 12 ks. likeuren. Landberg Besoot de Bie en co.
 25 kn. manufact. 40 keld. lijnolie. 75 kn. ...
 26 kn. manufactured. Pandel en Stiehaus.

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
Aug. 28	N. I.	brik Eljoser	Said Aboebakar	Amboina.
" 29	"	bark Kiem Tian Hoet	Goelj Bing Kiat	Banjermaas.
" 30	"	schoener Mastora	Mohamat Amin	"
" 23	Ned.	schip Hermine	de Weerd	Soerabaya.
" 31	N. I.	bark Goan Lie	Lo Sien Tjian	Riouw.
Sept. 1	"	st. Konigin der Nederland.	G. Batten	Batavia.
" 2	"	bark Machmoedie	Sech Baganan	Sand Kil.
" 3	"	schip Anna Lange	J. G. Raschon	Batavia.
" 3	N. I.	bark Josoer	Said Alie	Sumanap.

Vertrokken Schepen van Samarang.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
Aug 29	N. I.	st. Lusgen Lamongan	T. Doughton	Soerabaya.
" 30	"	bark Joedal Hair	Sech Bargabe	"
" 30	"	bark Thai Goan	Lien Tikan	Tag.
Sept 1	Amer.	bark Witch	S. Hultman	China.
" 2	Eng.	schip Wacauti	A. Henderson	Batavia.
" 2	N. I.	schoener Kembang Djepoon	Liam Kong Tik	Soerabaya.
" 2	Eng.	bark Haltwistle	J. Patterson	Batavia.
" 3	N. I.	bark Kiem Tian Hoet	Goelj Bing Kiat	"
" 3	"	schoener Bientang Tige	Ko Siong	Muntok.
" 3	"	bark Machmoedie	Sech Baganan	Sumanap.
" 3	"	st. Konigin der Nederland.	G. Batten	Batavia.

In lading liggende Schepen te Samarang.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark Anna Johanna	A. J. Motta	Nederland.	Gesagvoerder.
Nederlandsch	bark Koopmans	L. Crevecoeur	"	Dorrepal en co.
Nederl. Indisch	bark Marianne Antholmette	J. van Hulstyn	Batavia	Gesagvoerder.
Nederlandsch	bark Naga Laut	van den Balck	Nederland	B. Kopersmit en co.
Nederl. Indisch	bark Eljoser	F. A. P. Wentholt	"	Dorrepal en co.
Nederlandsch	schip Hermine	Said Aboebakar	Nederland	B. Kopersmit en co.
Nederl. Indisch	bark Mastora	Mohamat Amin	"	Gesagvoerder
Nederl. Indisch	bark Goan Lie	Lo Sien Tjian	Tagal	Gesagvoerder.
Bremer	schip Anna Lange	J. D. Baschen	Nederland	Wentz en co.
Nederl. Indisch	bark Djenoer	Said Alie	Palembang	Gesagvoerder.

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Van
Aug. 29	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Paneroekia.
" 30	"	Little Tot	Katjoeng	"
" 30	"	stooms Langen Lamongan	Th. Doughton	Batavia.
" 31	"	schoener Argo	Massingham	"
" 31	"	bark Arief Banjermaas	Moh. Arip.	"

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.	Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Naar
Aug. 29	N. I.	bark Hing Goan	Masa Tajip	Balis Amp.
" 30	"	Idra Kolmana	Aboebakar	Grisee.
" 30	Am.	Oriental	Croekel Nyl	Sost. Bat.
" 31	Eng.	schoen Mensenger	Th. Devine	Australie.
" 31	N. I.	Moostarie	Said Hoessin	Pal Sum.
" 31	"	bark Salma	Said Alhebsay	Song Sum.
" 31	Ned.	Herman de Ruiters	P. J. Fejnt	Ned. Probo.
Sept. 1	"	schip Passeroeng	Tulbran	Ned. Pasoe.
" 2	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Pann. Pasoe.
" 2	"	Little Tot	Katjoeng	Pann. Proh.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Flag.	Namen der Schepen.	Gesagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip Bommelerwaard	F. H. A. Loos	Ned. en Panaroekan.	Fraser Eaton en co.
"	kotter Eduard	Bagong	Batavia	Gesagvoerder.
"	bark Zim	S. H. Badjardana.	Banjermassing	"
"	schip Per Aspera Ad Astra	J. Admiraal	Nederland	Adam en co.
"	schoen. Schahdar Salim	S. A. Madewie	Banjermassing	Gesagvoerder.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 6 tot en met den 9 September 1856.
 Met het Ned. schip *Willam I*, kapt. Niedfeld, de heer J. J. J. Meyer, de Vogel, van Hamburg.
 Met het Eng. schip *Haltwhistle*, kapt. Patterson, de heer Morre, van Samarang.
 Met het Ned. schip *Sara Alida Maria*, kapt. van Duyn, de heeren Terver, de Clercq, Bikker, van Onrust.
 Oversee de heer T. L. Samuels, van Bantam.
 Overland de heeren J. Keiser, van Bulderen, E. G. J. van Bulderen, Servatius, W. A. Servatius, van Pranger Regentschappen.
 Met het N. I. stooms *Langen Lamongan*, kapt. Doughton, de heeren Diepenbroek, Paterson, Depan, van Zadelhoff, Harvis, Santos, van der Ven, van Soerabaya.
 Met de Ned. bark *Alcyon*, kapt. Haacke, de heer Klinkert, van Amstel, van Amsterdam.
 Met het Ned. schip *Palmantj*, kapt. Heekler, de heer W. van Housden, van Tagal.

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA

van den 8 tot en met den 10 Sept 1856.
 Met het Eng. schip *Swan*, kapt. Simpson, de heer J. E. Jones, naar Amboina.
 Overland de heer D. Warnois, naar Buitenzorg.
 Overland de heer Roosen, naar Idem.
 Oversee de heer F. L. Samuels, naar Tjeringien.
 Met het N. I. stooms *Konigin der Nederlanden*, kapt. Prins, de heeren H. van Housden, C. A. Coenans, W. Springsteel, D. T. Pryce, W. Davidson, T. Tjoe, John Ledist, William Ellens, naar Singapore.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 28 Aug. tot en met den 2 Sept. 1856.

AANVOER
 Van de Lampons per prauw schuit ges. Kerlio.
 61 pic. gomelastiek. Gesaga. en Sabandjang.
 Van Hauk per prauw sampang ges. Goenoeng.
 270 pic. rijst. Lim Djatsong.
 Van Indramajoe per prauw sampang ges. div.
 498 pic. rijst. Lim Kengko en Tan Agio.

Van Pasilian per prauw sampang ges. Kadoen.
 250 pic. rijst. Leo Tiang.
 Van Cheribon per prauw sampang ges. Jaka.
 252 pic. rijst. Lim Song.
 Van Padang per Am. schip *Rekekak*, ges. Hotokkiss.
 agt. Paine Stricker en co.
 8 pakk. stroo-zakken. 7 do. goenie-zakken. 800 pic. koffij. 60 do. rotting. 1092^{1/2} do. sw. peper. 16 do. cassia. Lading voor California.
 Van Tagal per prauw Majiang ges. div.
 14^{1/2} koj. rijst. Lim Tjio.
 Van Indramajoe per ned. ind. schip *Faid Alim*, ges. Said Moh. Alhadie.
 4100 pic. rijst. 275 ps. legg. dnigen. S. d. Plas.
 Van Cheribon per ned. ind. schip *Tartar*, ges. Tan Inghok.
 2529^{1/2} pic. suiker. 35 vn. arsk. Paine Stricker en co.
 5 kn. nepel. Martin Dycce en co.
 1 pic. soja. Tan Inghok.
 Van Cheribon en Peoslong per ned. ind. brik *Passakun*, ges. Lim Ketjiang.
 995 pic. suiker. 2 ks. suikermonsters. 167 pic. suiker. Paine Stricker en co.
 87 ps. buffelhuiden. 84 corg. bat. kledjes. Lim Kisolok.
 72 pic. koffij. 691^{1/2} do. suiker. 1 md. aardappelen. v. Ommersen Rued en co.
 Van Matk per prauw sampang ges. div.
 150 zakk. en 490 pic. rijst. div. Chinesen.
 Van Indramajoe per prauw Tjemplong ges. Saado.
 252 pic. rijst. Lim Osoew.
 Van Tagal per prauw Majiang ges. Karman.
 5 koj. rijst. Lim Tjio.
 Van Adelaide per Eng. schip *Alice Brooks*, ges. Davidson.
 agt. Hunter Houghton en co.
 648 stukk. koper. 140 zakk. meel. Agenten.
 Van Hauk per prauw sampang ges. div.
 919 pic. rijst. div. Chinesen.
 Van Pasilian per prauw sampang ges. Kairoen.
 500 pic. rijst. Leo Tiang.

12 kn. kaarsen. *Gumprecht en Straus.*
50 kn. kaarsen. *Bakre en Kinder.*
3 kn. wijn. *Paine Stricker en co.*
66 kn. bier. 14 do. manufacturen. *Order.*
100 vs. boter. 100 md. bier. 430 blokk. zink. 2487 stav. ijzer. 3 ks. krauerijen. 22 do. papier. 65 do. meubelen. 901 coll. manufacturen. *Moermann en co.*
8 coll. manufacturen. *de Weerd Ruyl en co.*
1 coll. manufacturen. 25 do. proviën. *B. v. Loosven en co.*
Lading voor Samarang.
14 coll. manufacturen. *v. d. Brook en Veckena.*
3 ks. vermicelli. *Order.*
12 ks. koopmanschappen. *Dawitts en co.*
5 ks. koopmanschappen. *Wormuth en co.*
50 vs. loodwit. *Dorrepal en co.*
5 coll. koopmanschappen. *Hijmans en co.*
voor Soerabaya.
10 bualtjes garen. 19 ks. manufact. 6 do. krauerijen. 2 do. hooden. *Kruis v. Oude en co.*
8 ks. speelgoed. 50 ks. koopmanschapp. 1 do. naalden. *Friedlander.*
2 ks. koopmanschapp. 44 kn. bier. 55 do. manufacturen. *Order.*
1 coll. proviën. *Ruyt Cramer en co.*
10 kn. wijn. 1 do. speelgoed. *Amint.*
100 kn. manufacturen. *Schimmelpenninck en co.*
30 kn. wijn. *Wijer Matsin en co.*
Van Pecalungat per ned. schip *Zeevaart*, gez. *Legot.*
agt. *Kopersmit en co.*
Lading voor Nederland.
6400 pic. koffij. 350 do. tin. 80 do. rotting. 2286^{1/100} do. suiker. *N. H. M.*
Van Bank per prauw sampang gez. div.
510 pic. rijst. div. Chineseen.
Van Pasien per prauw sampang gez. div.
620 pic. rijst. *Lia Tsang.*
Van Samarang per ned. ind. bark *Alaer*, gez. *Sech Awab bin Awab Said.*
10 ks. nasigaren. *Lim Ghie.*
8 pic. miso. 10 do. koperdraad. 1 kt. bat. goederen. *Tio Kio.*
3 ks. madr. katoenen. *Sech Babak bin Abdalla bin Diab.*
500 ps. koehuiden. 1090 @ indigo. *Buang en Schuurman.*
1 kt. diversen. *s. Dolder.*
5 bn. sberings. 1 kt. naalden. 1 pak monsters. *Anderson Tolson en co.*
6 ks. krauerijen. 9 do. sberings. 2 do. kat. goederen. *Bakre en Kinder.*
10 ks. cognac. *de Pionner en co.*
2 ks. bat. goederen. 1 do. gab. shawls. 6 pic. was. *Lim Song.*
50 ks. wijn. *Desperous en co.*
1 kt. krauerijen. *Pandel en Stihaus.*
1 hangtjer. *Gouvernement.*
1 kt. doeken. *Moermann en co.*
1 kt. krauerijen. 2 do. garen. 1 do. diversen. 420 pic. rijst. *Lim Song.*
1 kt. modewaren. 5 do. hooden. 1 do. parapluien. *Platen.*
2 1/2 cod. sarongs. 5^{1/2} do. shawls. *Said aloeis Satra.*
91^{1/100} pic. cubebod. 83^{1/100} do. suiker. 29 do. ambalo. *Maclaine Watson en co.*

UITVOER.

Near Samarang per ned. ind. stoomb. *Langen Lamongan*, gez. *Deighton*, agt. *Maclaine Watson en co.*
1 kt. doeken. 3 do. merinos. 4 do. kains. *Busing Schröder en co.*
48 pic. tin. *Said aloeis Atlas.*
5 do. okabrid. 4 do. nasigaren. 12 do. sberings. *Durr Mylth en co.*
15 ks. modewaren. *Adam en co.*
8 ks. ongebl. katoen. 4 do. rood katoen. 1 do. doeken. 3 do. wit katoen. 3 do. zw. katoen. *Gouw Kianhian.*
9 ks. zw. katoen. 1 bl. ongebl. katoen. 1 kt. sarongs. 2 do. longcloths. *Kee Tjoejong.*
9 ks. sarongs. 2 do. slendangs. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
1 kt. krauerijen. van *Ommeren Rueb en co.*
7 ks. madapoll. 3 do. cambrics. *Sech abobakar alie Asbedie.*
Near Bencoolen en Padang per ned. ind. stoomb. *Macassar*, gez. *Schmidt*, agt. *Coros de Vries.*
2 1/2 pic. wijn. 1 do. roode wijn. 1 do. champagne. 1 do. spiegel. *Leuran en van Welcheren.*
1 kt. kains. 1 do. gindras. 10 md. witte brandy. *de Pionner en co.*
13 ks. div. koopmanschappen. 1 pic. koperwerken. 50 fl. kajoepoe-tie-olie. 1 vat boel. messen. 1 do. ijzerwerk. *Said aloeis bin Segah.*
5 ks. kruid. *John Pryce en co.*
2 ks. marzipijes. 2 do. patis-pais. 2 do. vruchten op water. *de Pionner en co.*
10 bn. ongebl. katoen. 2 ks. rood katoen. 2 do. sberings. *Martin Dyos en co.*
2 do. krauerijen. 2 kn. diversen. *Coros de Vries.*
2 do. inonels. *Buang en Schuurman.*
1 geld kast. 20 ks. fijne wijn. *John Pryce en co.*
2 bn. bl. katoen. *Platen.*
5 kn. gedr. katoen. 1 do. broekstoffen. 5 do. sarongs. 2 do. valsch goudraad en passement. 1 bl. broekstoffen. 3 ks. krauerijen. 1 do. tijde stoffen. *Bakre en Kinder.*
1 kt. led. flesschen. *Tambis Hoerlin.*
5 ozh. bier. *Morgan Melbourne en co.*
2 va. vleesch. uit entrep. *Coros de Vries.*
1 kt. krauerijen. van *Ommeren Rueb en co.*
f40,000.— silv. specie. *Said aloeis Segah.*
5 ks. opium. uit entrep. *Dummler en co.*
4 ks. portwijn. 1 do. sherry. 1 do. kaas. 1 koffij-pot. *Bradie.*
f40,000.— silv. specie. *Maclaine Watson en co.*
20 kn. wijn. 10 md. sigaren. *Coros de Vries.*
1 kt. boeken. 1 do. schilderijen. van *Harot Noman en Kelf.*
10 kn. krauerijen. *Wouw Kianhian.*
f30,000.— silv. specie. *Lim Hoa.*
30 do. proviën. 14 do. wijn. 10 do. cognac. 10 keld. genever. 2 ks. vruchten op water. 1 do. sweepen. 1 vat haring. 1 md. kaas.
1 do. krauerijen. 2 pic. suiker. 5 vs. geelg. 2 ks. gambor. 4 kt. vleesch. 30 vs. groentens. *v. d. Meulen en co.*
1 do. opium. *Dummler en co.*
2 vat en 4 ks. glaswerk en lampen. 1 kt. stolpen. 1 do. handen.
10 ks. portwijn. *Abelen Davison en co.*
3 va. aijn. *Govija.*
2 ks. lederwerk. *Brouns.*
50 ks. cognac. uit entrep. *v. d. Meulen en co.*
20 ks. gab. katoen. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
60 keld. genever. uit entrep. *G. Suermont en co.*
10 ks. opium. uit entrep. *Paine Stricker en co.*
4 ks. vruchten op water. 4 do. op. brandy. 10 va. meel. 2 ozh. wijn. 1/2-1/2 pjp. ten. wijn. 5 kn. gambor. 7 do. hadera. 1 do. krauerijen. 1 do. hageh. 3 ks. za. de cologne. 1 do. dak-pannet.
1 do. glaswerk. 1 do. proviën. 2 do. madera. *v. d. Meulen en co.*
10 ks. gedr. katoen. *Adam en co.*
2 ks. kat. goederen. 1 do. rijen. *Abd. Korin.*
4 ks. div. koopmanschapp. 5 pic. suiker. 2 va. spijkers. 1 vat be-schuit. *de Soerabaja en co.*
1 kt. krauerijen. *Gouw Wahang.*
66 ks. div. koopmanschapp. 24 pic. staal. 6 va. spijkers. 40 pic. ijzer. 8 do. hoepel-ijzer. 2 pic. hoepel-ijzer. 10 va. boter. 2 do. cognac. 2 do. messen. *Gouw Kianhian.*
1 toe spijkers. 3 ks. div. goederen. *Van Ouden.*
1 do. div. koopmanschapp. 1 do. staal. 10 pic. suiker. 10 org. slendangs. *Smeer.*
7 pic. suiker. 4 md. aardewerken. *Bender Waghien en co.*
7 ks. bier. 1 vat spijkers. 1 kt. gedr. kledjes. f20,000.— rec. *Oey Soeljong.*

1 kt. proviën. *Tjio Koebie.*
2 coll. lederwerken. 1 do. lamp-koucen. *Dummler en co.*
98 kn. div. koopmanschapp. 30 do. thee. 3 do. doeken. 2 do. kra-merijen. *Lim Katoen.*
11 pic. suiker. 2^{1/100} do. candy-suiker. 1 kt. messen. *Tjio Koebie.*
36 ks. div. koopmanschappen. *Lim Hoa.*
7 ks. wijn. 2 do. madera. 2 do. champagne. 3 va. beschuit. 1 kt. coralen. 2 do. diversen. *Tjio Koebie.*
18 ks. gedr. katoen. *Moermann en co.*
177 stav. en 3 boss. ijzer. 7 stav. ijzerwerken. 203 coll. div. gouv. goederen. *Gouvernement.*
Near Nederland per ned. schip *Padang*, gez. *Zwart*, agt. *Tiedeman en v. d. Burg.*
80 pic. rotting. 400 do. tin. 3200 do. koffij. 7714^{1/100} do. suiker. *N. H. M.*
Near Nederland via Bantam en Wijnkeopersbaaj per ned. schip *Ary Scheffers*, gez. *Kunst*, agt. *G. Suermont en co.*
1400 pic. tin. 150 pic. rotting. 10,000 ps. goenie-zakken. *N. H. M.*
Near de Cocos Eilanden per ned. ind. brik *J. C. Ross*, gez. *Ross*, agt. *Adam en co.*
150 pic. rijst. 4 do. suiker. 2 va. kruid. 2 ks. drills. *Agenten.*
Near Tagal per prauw sampang gez. *Selidien.*
2 ks. doeken. f850.— rec. *Lia Tjoeliong.*
Near Indramajoe per prauw sampang gez. *Blemen.*
4 ks. wit katoen. *Tjo Eng.*
Near Tagal per prauw Sampang gez. *Boekoer.*
15 ks. madapoll. 1 do. chitsen. *Lim Hoa.*
Near Nederland per ned. schip *Generaal Baron van Geen*, gez. *Rotgans*, agt. *de Weerd Ruyl en co.*
500 pic. tin. 120 do. rotting. 10,928^{1/100} do. suiker. 3730 do. koffij. *N. H. M.*
20 ks. man. sigaren. 1 do. gember. *Bordijk.*
4 kn. bier. 2 tonn. teer. *Aan boord gebleven lading v. Nederland.*
Near Nederland per ned. schip *Hendrica*, gez. *Bonn.*
agt. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
1100 pic. tin. 150 do. rotting. 5002^{1/100} do. suiker. 6750 do. koffij. 449^{1/1000} do. notenmuscaat. 148^{1/1000} do. foelie. *N. H. M.*
1 vat vleesch. uit entrep. *Coros de Vries.*
Near Engeland per Am. schip *James Drake*, gez. *Price*, agt. *Paine Stricker en co.*
11,300 pic. rijst. 199 do. rotting. *G. Suermont en co.*
Near Antwerpen per Belg. schip *Cocava Watel*, gez. *Meyer*, agt. *Busing Schröder en co.*
3301 zakk. rijst. 860 bn. en 570 zakk. gambier. 1320 zakk. zw. peper. 201 zakk. suiker. 299 kn. thee. 37 blokk. tin. 450 ps. planken. 150 ps. matton. 600 bn. hamop. *Aan boord gebleven lading van Singapore.*
9724 pic. suiker. 10 do. rotting. *Agenten.*
20 md. man. sigaren. uit entrep. *Martin Dyos en co.*
Near Nederland per ned. schip *Sirius*, gez. *Kulder*, agt. *Kopersmit en co.*
350 pic. tin. 50 do. rotting. 4300^{1/100} do. suiker. 6900 do. koffij. 1 kt. kopergeld. *N. H. M.*
Near Nederland via Soerabaya per ned. schip *Orias*, gez. *Cramer*, agt. *Kopersmit en co.*
600 pic. tin. *N. H. M.*
Near Cheribon per prauw sampang gez. *Sidou.*
5 ks. chitsen. 4 bn. garen. *Oey Pohong.*
Near Tagal per prauw Sampang gez. *Sabiah.*
20 ks. madapoll. 1 do. chitsen. *Said aloeis Atlas.*
Near Nederland via Tagal per ned. schip *Coparandus*, gez. *Visser*, agt. *G. Suermont en co.*
650 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*
Near Nederland via Tjattjap per ned. schip *Macassar*, gez. *v. d. Meijden*, agt. *G. Suermont en co.*
502^{1/100} pic. tin. *G. Suermont en co.*
160 pic. rotting. 10 md. goenie-zakken. 85 ks. madapoll. 5 kn. drills. 8 ks. mignonetten. 3 do. effenrood. 1 pakje monsters. *N. H. M.*
1 vat wijn. 3 do. bier. 1 kt. kurken. 3 pakjes kleinigheden. *v. d. Meulen en co.*
12 vs. verf. 2 keld. suren. 347 stav. ijzer. 3 keld. lijn-olie. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
2 kt. glaswerk. 1 pakje kleederen. van *Riet en ter Gouw.*
6 ks. wijn. 1 do. kaarsen. *John Pryce en co.*
11 coll. gouv. goederen. 1 kt. planten. *Gouvernement.*
Near Samarang en Soerabaya per ned. schip *v. Dam v. IJssel*, gez. *G. v. Roggen*, agt. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
Aan boord gebleven lading.
200 vs. boter. eene partij steenkolen. 6 ks. manufacturen. *Order.*
Lading voor Samarang.
12 kn. rijnwijn. 1 do. lampen. 4 do. koopmanschapp. 2 do. ma-sijk-instrument. 1 do. silwerwerk. 2 do. boeken. 1 tromm. gebak. 2 ks. krauerijen. 1 blik. trommel. 20 ks. manufacturen. 12 wijn. 47 collies. 30 vs. en 8 ks. koopmanschapp. 2 kt. manufact. 1 do. monsters. 1 do. krauerijen. 20 do. koopmanschapp. 2 va. do. 113 ks. aardewerken. 1 do. .... 2 do. manufact. 1 do. krauerijen. 4 va. koopmanschappen.
Lading voor Soerabaya.
1 kt. krauerijen. 19 do. koopmanschappen.
Near Nederland per ned. schip *Antoinette*, gez. *de Winter*, agt. *van Ommeren Rueb en co.*
25 legg. arak. *Bouman en co.*
61 ps. koehuiden. 557^{1/100} pic. suiker. *Ruyt Cramer en co.*
50 pic. lange peper. van *Eck en co.*
51 pic. ebbenhout. *Schimmelpenninck en co.*
37^{1/100} pic. foelie. 71,762 @ tabak. *Adam en co.*
812 ps. koehuiden. 10 ps. sonohout. 137,385 @ tabak. 1 kt. suren. *Coros de Vries.*
2289 ps. buffelhuiden. 7 keld. orotton-olie. 7325 pic. rijst. *Agenten.*
1327 pic. rijst. *de Weerd Ruyl en co.*
1000^{1/100} pic. tin. *Reijnt en Vriejs.*
Near Nederland via Samarang per ned. schip *Doctrines et Anti-citia*, gez. *Haagsma*, agt. *de Weerd Ruyl en co.*
100 keld. genever. 10 legg. genever. 40 va. bier. 25 kn. bier. 1 kt. 1 piano. 1 kt. chocolaad. *Aan boord gebleven lading van Nederland.*
100 vs. kop. specie. *Gouvernement.*
Lading voor Nederland.
450 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*
Near de Golf van Perzie via Samarang per Brem. schip *Glomens*, gez. *Huntmann*, agt. *Bahre en Kinder.*
30 pic. sapanhout. uit entrep. *Agenten.*
Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 5 tot en met den 26 Aug. 1856.
AANVOER.
Van Batavia per ned. ind. schip *Atlet Beckman*, gez. *J. Worthington*, agt. *van Eck en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 30 Juli 1856 no. 61.
Van Nederland via Batavia per ned. schip *Startersend en der Hooven*, gez. *Reijmerike*, agt. *Ruyt Cramer en co.*
176 bn. koffij-zakken. *N. H. M.*

30 vs. haring. *Gezags.*
Van Nederland via Batavia per ned. schip *Tagal*, gez. *J. Gobel*, agt. *Ruyt Cramer en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 2 Aug. 1856 no. 68.
Van Nederland per ned. schip *Molajer*, gez. *Bok*, agt. *Ruyt Cramer en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 23 Juli 1856 no. 59.
Van Samarang per ned. ind. bark *Sajang Maheer*, gez. *Koesmin*, agt. *Gezags.*
14^{1/100} pic. was. *Gezags.*
26 kn. manufacturen. *Karthaus en Molajer.*
Van Singapore per Eng. schip *Emant*, gez. *A. Griffin*, agt. *Adam en co.*
10 coll. lijnwaden. 9 do. koopmanschapp. 1 kt. wijn. *Adam en*
Van Batavia per ned. schip *Berman de Ruyter*, gez. *Fujnt*, agt. *Ruyt Cramer en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 13 Aug. 1856 no. 65.
Van Nederland via Batavia per ned. schip *van Galen*, gez. *Smit*, agt. *Schimmelpenninck en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 2 Aug. 1856 no. 62.
Van Liverpool via Batavia per ned. schip *Per Aspera Ad Astra*, gez. *J. Admiraal*, agt. *Adam en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 9 Aug. 1856 no. 64.
Van Ternate per ned. ind. schip *Friendship*, gez. *Abudin*, agt. *van Eck en co.*
185 pic. massojie-basten. 215 pic. wilde notenmuscaat. van *E. en co.*
Van Nederland via Batavia per ned. schip *Hermine*, gez. *de Weerd*, agt. *Schimmelpenninck en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 23 Juli 1856 no. 59.
Van Samarang per ned. schip *Nijverheid*, gez. *P. Lange*, agt. *Fraser Eaton en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 13 Aug. 1856 no. 66.
Van Batavia per ned. ind. schip *Elmachlar*, gez. *Hadjie Smail*, agt. *Gezags.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 13 Aug. 1856 no. 66.
Van Timor Dellig per Eng. schip *Albessonger*, gez. *de Vries*, agt. *Adam en co.*
11^{1/100} pic. was. 21^{1/100} do. koffij. 100 do. champagne. 21 md. pa-den. 80 st. geweren. 1 pakje blansy leken. 3 kn. amst. drill. 3 kn. wapenen. *Adam en co.*
Van Batavia per ned. schip *Abel Tarmen*, gez. *J. Hensing*, agt. *Ruyt Cramer en co.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 20 Aug. 1856 no. 67.
Van Batavia per ned. ind. stoomb. *Padang*, gez. *Schippers*, agt. *W. Coros de Vries.*
Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 23 Aug. 1856 no. 68.

UITVOER.

Near Ternate per ned. ind. bark *Indramajoe*, gez. *S. Said*, b. *Oem. b. A. Aik.*
4500 pic. rijst. *Sech Bahoesaid en Oey Kinghien.*
3 kn. calicots. *Adam en co.*
Near Nederland en Samarang per ned. schip *Naria Elnaboth*, *Margartha*, gez. *F. C. Baudits.*
130 pic. rotting. 2413 kanassers suiker wegonda. 9000^{1/100} pic. 1700 bn. koffij wd. 1700 pic., 1378 schuitjes tin wd. 715 pic. 75 va. noten wd. 165^{1/1000} pic., 14 va. foelie wd. 295^{1/1000} pic. *N. H. M.*
25 legg. arak. *A. Bouman en co.*
141 kan. suiker wd. 557^{1/100} pic., 61 st. koehuiden. *Ruyt Cramer en co.*
57 zakk. lange peper. wd. 50 pic., *N. J. van Eck en co.*
51 pic. ebbenhout. *Schimmelpenninck en co.*
494 pkts. tabak. wd. 71,762 @. 37^{1/100} pic. foelie. *Adam en co.*
736 bn. tabak. wd. 137,385 @. 812 st. koehuiden. 10 st. sonohout. *W. Coros de Vries.*
Near Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Dirk Arnold*, gez. *D. L. Goerling.*
264 kanassers suiker wd. 1001^{1/100} pic., 1500 bn. koffij wd. 1500 pic., 677 schuitjes tin wd. 350 pic., 120 pic. rotting. *N. H. M.*
Near Macassar per ned. schip *Oosterling*, gez. *Walter.*
13 kn. jaarwaren. 10 do. glaskoralen. 2 do. molton dekens. 218 kn. lijnwaden. *N. H. M.*
1 kt. en 40 va. jev. leder. 3 kn. en 1 vat. wijn. *Gebr. Keeken.*
24 pic. suiker water. 2 vierkante trils en 4 stolpen. *Louris.*
5 ozh. roode wijn. *Gebr. van Delden.*
10 ozh. roode wijn. van *Loosven en co.*
3 kn. sarongs en 1 kt. moufleri. *N. H. M.*
4 kn. proviën. *Gebr. van Delden.*
16 coll. meubelen. *Louris.*
12 st. horologien. *Adam en co.*
2 kn. lijnwaden en kleinigheden. *Yaeh.*
230 pic. suiker. 1 hist. 1 kt. boeken. *Schimmelpenninck en co.*
2 kn. wijn. *Gebr. Keeken.*
1 kt. kinderspeelgoed. *de Ridder.*
Near Nederland via Batavia per ned. schip *Princess Charlotte*, gez. *B. A. Harms.*
399 krاندj. suiker. *Fraser Eaton en co.*
40 pic. rotting en 41 st. koehuiden. *Ruyt Cramer en co.*
f300 pic. rijst. 51 pic. ebbenhout. 20 pic. gekorven jev. tabak. 1 kt. confituren. 13 pic. rijst en 2 ks. artsvroot. *Schimmelpenninck en co.*
Near Nederland en Batavia per ned. schip *Boudria*, gez. *U. H. Bonn.*
25 pic. rotting en 1396 krاندj. suiker. *N. H. M.*
1 vat vleesch. *W. Coros de Vries.*
Near Timor Dellig per Port. schoener *Dellij*, gez. *Robinson.*
10 pic. suiker. 30 keld. arak. 100 st. jev. gindras. 3 jev. stol-pen. *Nach.*
Near Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Maclaine Watson*, gez. *Maclaine Watson.*
1203^{1/100} pic. suiker. 200 do. gindras. *N. H. M.*
Near Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Johnna*, gez. *S. Visman.*
72 kn. gouv. kopereen duiten. *N. H. M.*
Near Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Tagal*, gez. *Gobel.*
3000 pic. koffij en 120 pic. rotting. *N. H. M.*
Near Balie per ned. ind. schoener *Kistie*, gez. *Tjoa Tianghing.*
2 kn. rood katoen. 8 kn. madapollans. 1 kt. beurs amfioen. *Fraser Eaton en co.*
5 kn. lijnwaden. *Adam en co.*
Near Macassar per ned. ind. schoener *de*, gez. *I. Glascon.*
180 kn. arak. 22^{1/100} pic. jev. koperwerk. 50 pic. suiker. 30 keld. arak. *Oey Tjambory.*